

PUMED ADRODDIAD BLYNYDDOL PWLS TENANTIAID

MEWNWELIADAU GAN DENANTIAID LEDLED CYMRU

RHAGFYR 2025
WWW.TPAS.CYMRU

Ariennir yn Rhannol gan
Lywodraeth Cymru
Part Funded by
Welsh Government

NODDWYR LLAIS Y TENANT

TABL CYNNWYS

RHAGAIR	3	MATERION DEMOGRAFFEG	10
CRYNODEB GWEITHREDOL	4	MATERION DARGANFYDDIADAU	14
CYDNABYDDIAETHAU	6	CASGLIAD: RYDYCH CHI'N CYFRIF	39
MATERION CYD-DESTUN	7	CYFEIRNODAU	41
MATERION METHODOLEG	8	ATODIAD	43

Rhagair: Croeso i'n Pwls Tenantiaid Blynyddol Cymru Gyfan diweddaraf

Gwneir y Pwls hwn yn flynyddol i gofnodi sut mae tenantiaid a rhentwyr yn teimlo **ar hyn o bryd** am eu cartref, eu cymunedau a'u bywydau.

Un o gryfderau'r adroddiad hwn yw ein bod yn casglu barn tai cymdeithasol, rhentwyr preifat a thai â chymorth.

Mae Cymru'n wynebu llawer o heriau yn lleol ac yn fyd-eang ac mae'n hanfodol ein bod yn cymryd amser i ofyn i denantiaid a rhentwyr sut maen nhw'n teimlo am faterion allweddol.

Mae bwydo llais y tenant i sgysiau ar lefel genedlaethol yn hanfodol. Rhaid ei glywed, a rhaid i lunwyr polisi weithredu arno. Dyma un o'r nifer o ffyrdd y mae TPAS Cymru yn galluogi llais tenantiaid ac mae canllaw rhagorol ar gael ar ein gwefan o'r nifer o ffyrdd.

Nid dyma ddiwedd y dasg i ni. Dyma'r dechrau, o fan hyn byddwn yn annog gwleidyddion, y cyfryngau a llunwyr polisi tai ac ati i ddarllen yr adroddiad hwn. Byddwn yn cyflwyno canfyddiadau i grwpiau a byrddau tenantiaid. Os yw hynny o ddiddordeb i'ch sefydliad neu grŵp tenantiaid, cysylltwch â ni.

Fe sylwch ar rai newidiadau a mân addasiadau cadarnhaol i'r arddull a'r cynllun, wrth i Olivia Browne roi ei marc fel ein harweinydd gwych ar yr adroddiad hwn. Gobeithiwn y byddwch yn hoffi'r gwelliannau ac rydym yn gwerthfawrogi unrhyw adborth.

Gobeithiwn y bydd yr adroddiad hwn yn helpu i lunio eich gwaith a'ch strategaethau wrth fynd i mewn i 2026. Gadewch i ni weithio gyda'n gilydd i ddefnyddio'r wybodaeth hon i wneud tai'n well yng Nghymru.

David Wilton
Prif Weithredwr
TPAS Cymru

Crynodeb Weithredol

Mae arolwg Tenant Pulse 2025 yn tynnu sylw at realiti cymhleth rhentu yng Nghymru heddiw. Mae profiadau tenantiaid yn cael eu llunio nid yn unig gan y cartrefi y maent yn byw ynddynt ond hefyd gan bwysau fforddiadwyedd, rhyngweithiadau landlordiaid, amodau cymunedol, a ffactorau cymdeithasol-wleidyddol ehangach. Er bod llawer o denantiaid yn nodi bodlonrwydd â'u cartrefi ac ymgysylltiad landlordiaid, mae anghydraddoldebau sylweddol yn parhau. Mae'r rhain yn arbennig o amlwg ar gyfer aelwydydd grwpiau heb gynrychiolaeth ddigonol, megis: tenantiaid anabl, aelwydydd niwroamrywiol, rhentwyr iau, a'r rhai o Grwpiau Du, Asiaidd, a Lleiafrifoedd Ethnig.

Materion Diogelwch a Fforddiadwyedd Tai

- Mae 38% o gartrefi yn dibynnu ar Gredyd Cynhwysol neu daliadau lles eraill, gan godi i 60% o gartrefi anabl, 61% o ofalwyr, a 59% o gartrefi niwroamrywiol.
- Mae rhentwyr preifat yn wynebu pwysau rhent uwch: mae 16% yn ei chael hi'n anodd o'i gymharu â 6% o rentwyr cymdeithasol.
- Mae costau byw cynyddol yn effeithio ar 31% o denantiaid.
- Mae dyheadau perchnogaeth cartref yn isel: 8% yn gyffredinol, 4% ar gyfer tenantiaid ag anabledau, gan adlewyrchu anghydraddoldebau.

Materion Llesiant Tenantiaid

- Mae 17% yn teimlo'n ansefydlog oherwydd lleithder, diffyg atgyweirio, fforddiadwyedd, ymddygiad gwrthgymdeithasol, neu broblemau hygrychedd.
- Mae tenantiaid Du, Asiaidd a Lleiafrifoedd Ethnig ac LGBTQ+ 6% yn fwy tebygol o deimlo'n ansefydlog.
- Atgyweiriadau a chynnal a chadw yw'r prif reswm dros gysylltu â landlordiaid o hyd.
- Prif flaenoriaethau gwella cartrefi: cynllun/maint (15%), atgyweiriadau (15%), parcio/Ymddygiad Gwrthgymdeithasol (14%), effeithlonrwydd ynni (10%).
- Ymddygiad gwrthgymdeithasol yw'r prif bryder cymunedol (17%).

Materion Rhyngweithiadau Tenant-Landlord

- Cyfranogiad mewn arolwg i fyny 5%, ceisiadau am gymorth/cyngor i fyny 11% (21% cymdeithasol yn erbyn 8% preifat).
- Mae rhyngweithio wyneb yn wyneb yn parhau i fod yn gyfyngedig.
- Mae 20% yn teimlo'n ansicr neu'n ddifater ynghylch ymgysylltiad â landlordiaid, gan godi i 30% ar gyfer rhentwyr preifat o dan 30 oed.
- Mae atgyweiriadau'n dominyddu rhyngweithiadau; 55% yn fodlon ar yr ymgysylltiad, 23% yn anfodlon.
- Mae tenantiaid eisieu i landlordiaid flaenoriaethu cartrefi diogel, fforddiadwydd wedi'u cynnal a'u cadw'n dda a gwranddo ar adborth.

Materion Stigma Rhentu

- Profodd 19% sylwadau negyddol yn ystod y flwyddyn ddiwethaf; 26% erioed.
- Mae rhentwyr preifat yn adrodd am fwy o stigma (25% yn erbyn 17%), gyda chartrefi LHDT+ a derbynwyr lles yn cael eu heffeithio fwyaf.
- Mae stigma yn cynnwys barnau dosbarth, moesol ac ariannol.

Materion Graddfeydd Rhentwyr

- Mae rhentwyr cymdeithasol hŷn yn nodi'r bodlonrwydd mwyaf: cartrefi (4.1/5), cymunedau (3.95/5), cymdogion (3.79/5).
- Mae balchder mewn rhentu ar ei isaf yn gyffredinol (3.5/5), yn enwedig rhentwyr preifat (2.8/5).

Materion Llais Tenantiaid Cenedlaethol

- Pan ofynnwyd iddynt am y prif faterion sy'n effeithio ar ardaloedd lleol tenantiaid a Chymru ar hyn o bryd, tai yw'r prif fater cenedlaethol i 22% o rentwyr preifat a 15% o rentwyr cymdeithasol, ac yna iechyd a'r economi yn agos.
- Mae troseddu yn fwy amlwg i rentwyr cymdeithasol (10% yn erbyn 6% preifat).
- Nodir mewnfudo fel blaenoriaeth is (8%), ychydig yn uwch ymhlith rhentwyr cymdeithasol (9% yn erbyn 5% preifat).

Prif Argymhellion:

1. **Cynyddu fforddiadwyedd a diogelwch tai:** mwy o gartrefi cymdeithasol/fforddiadwy, polisïau rhent sefydlog a chymorth lles.
2. **Gwella ansawdd tai:** atgyweiriadau, addasiadau a mynd i'r afael â pheryglon fel lleithder a llwydni mewn pryd.
3. **Gwella ymgysylltiad tenantiaid:** strategaethau cynhwysol a dulliau sy'n canolbwyntio ar y person, gan gynnwys cynyddu ymgynghoriadau wyneb yn wyneb a sianeli adborth rheolaidd.
4. **Mynd i'r afael â stigma rhentu:** ymgyrchoedd ymwybyddiaeth gyhoeddus a gwasanaethau eiriolaeth tenantiaid.
5. **Buddsoddi mewn lles cymunedol:** lleihau ymddygiad gwrthgymdeithasol, gwella seilwaith a chefnogi cydweithrediad rhwng landlordiaid a chymunedau.
6. **Dylanwadu ar bolisi:** sicrhau bod lleisiau tenantiaid yn dylanwadu ar benderfyniadau tai, iechyd a chymunedol, yn enwedig cyn etholiadau.

Nid oes dull 'un maint i bawb' ar gyfer yr argymhellion hyn ac mae eu gweithredu'n llwyddiannus yn gofyn am gydweithio amlasiantaethol ar draws y sector ac yn bwysicaf oll, cyd-gynhyrchu ystyrion gyda thenantiaid. Gobeithiwn y bydd mewnwelediadau fel yr adroddiad Pwls Tenantiaid hwn yn parhau i fwydo i greu profiad rhentu mwy cyfartal a chynrychiolaeth o denantiaid yng Nghymru ac rydym yn diolch i'n rhanddeiliaid, partneriaid ac ymatebwyr am eu cefnogaeth barhaus.

Cydnabyddiaethau

Awdur: Olivia Browne

Cefnogwyd gan: David Wilton, Iona Robertson, Akshita Lakhiwal

Rydym am fanteisio ar y cyfle hwn i ddiolch i'n panel Pwls Tenantiaid am eu hysbrydoliaeth barhaus a'u hymrwymiad i gymryd rhan yn ein harolygon. Mae eich mewnbwn yn cael ei werthfawrogi'n fawr ac yn helpu i lunio dyfodol tai.

Hoffem hefyd ddiolch i Lywodraeth Cymru am ariannu TPAS Cymru yn rhannol fel sefydliad ac i Tai Cymru a'r Gorllewin am y prif nawdd drwy gydol y flwyddyn.

Mae TPAS Cymru wedi cefnogi tenantiaid a landlordiaid yng Nghymru ers dros 30 mlynedd, gan ddatblygu cyfranogiad effeithiol gan denantiaid a chymunedau drwy hyfforddiant, cefnogaeth, prosiectau ymarferol a datblygu polisiâu. Yn lleol, rydym yn cefnogi grymuso cymunedau drwy gyngor ymarferol, cefnogaeth, hyfforddiant a gwaith prosiect.

Ar lefel y Llywodraeth, rydym yn cyfrannu at newidiadau polisi drwy weithio gyda sefydliadau partner i sicrhau bod llais y tenantiaid yn dylanwadu ar wneud penderfyniadau.

[Pwls Tenantiaid](#) yw llais tenantiaid yng Nghymru. Mae wedi cael ei greu gan TPAS Cymru ac mae'n cael ei gefnogi gan Lywodraeth Cymru. Ein nod yw:

- i) Darganfod beth sydd bwysicaf i denantiaid.
- ii) Cyhoeddi arolygon rheolaidd.
- iii) Cynnal rafflau gwobrau i wobrwyo pobl sy'n cymryd rhan.

Defnyddir canlyniadau ein harolygon gan benderfynwyr i greu polisi tai sy'n gweithio i denantiaid ac yn helpu i wneud tai yng Nghymru yn fwy diogel a thecach.

Tenant Voice sponsor

Mae Pwls Tenantiaid yn rhan o raglen waith i hyrwyddo lleisiau tenantiaid. Rydym yn ddiolchgar iawn i Grŵp Pobl, sy'n noddi'r gwaith hwn.

I gyfarfod ag un o'n tîm i drafod y pwyntiau a godwyd, cysylltwch â Olivia Browne, olivia@tpas.cymru

1. Materion Cyd-destun

Mae'r flwyddyn ddiwethaf wedi bod yn un o newid sylweddol i dai Cymru. Mae tenantiaid yn parhau i wynebu effeithiau'r argyfwng costau byw, biliau ynni cynyddol, a phwysau ar wasanaethau cyhoeddus, sydd i gyd yn effeithio ar eu bywydau dyddiol. Mae grwpiau sydd heb gynrychiolaeth ddigonol yn cael eu heffeithio'n anghymesur gan yr amgylchiadau hyn ac yn aml nid ydynt yn cael eu clywed.

Mae landlordiaid cymdeithasol, landlordiaid preifat ac awdurdodau lleol yn gweithredu o fewn tirwedd polisi sy'n newid. Tirwedd sy'n ymdrechu i gryfhau hawliau tenantiaid, gwella mynediad at dai, mynd i'r afael â pheryglon a sefydlogi rhenti, yng nghyd-destun yr argyfwng tai parhaus.

Mae pedwar datblygiad allweddol wedi llunio'r cyd-destun hwn ac wedi gosod y llwyfan ar gyfer Pwls Tenantiaid 2025 - newidiadau cymdeithasol ac economaidd i denantiaid.

- Ymrwymiad i ddarparu tai cymdeithasol a fforddiadwy:** Mae Llywodraeth Cymru wedi adnewyddu ei ffocws ar gynyddu'r cyflenwad o dai fforddiadwy. Er bod cynnydd yn cael ei groesawu, mae'r galw yn parhau i fod yn llawer mwy na'r cyflenwad mewn sawl ardal. Mae hyn yn dangos problem barhaus sylfaenol.
- Diwygiadau polisi rhent:** Mae'r Safon Rhent a Thaliadau Gwasanaeth yn gosod paramedrau ar gyfer cynnydd mewn rhent cymdeithasol a thaliadau gwasanaeth, gyda'r nod o ddarparu sicrwydd, tegwch a thryloywder. Fodd bynnag, mae tenantiaid y sector preifat yn parhau i wynebu ansicrwydd ynghylch sefydlogrwydd rhent. Yn ddiweddar, mae Llywodraeth Cymru wedi edrych ar fodolau rheoli rhent y sector preifat o dan Bapur Gwyrdd a Gwyn dros yr ychydig flynyddoedd diwethaf ond cafodd hwnnw ei ddileu wrth i randdeiliaid tai anghytuno â'r manteision, yr effaith a'r canlyniadau.
- Ymgynghoriad ar beryglon tai:** Ym mis Mai 2025, ymgynghorodd Gweinidogion Cymru ar reol SATC23 sy'n ei gwneud yn ofynnol i landlordiaid cymdeithasol ymateb i leithder, llwydni, a pheryglon eraill a ddiffinnir gan y SATC. Byddai'r rheol yn gorchymyn i landlordiaid gyhoeddi amseroedd ymateb ac adrodd ar berfformiad fel rhan o gydymffurfiaeth â SATC, gan ddilyn esiampl Cyfraith Awaab Lloegr, a gyflwynwyd ar ôl marwolaeth drasig Awaab Ishak, dwy oed, oherwydd problemau iechyd sy'n gysylltiedig â llwydni mewn tai cymdeithasol.
- Etholiadau'r Senedd yn 2026:** Bydd y dirwedd wleidyddol yng Nghymru yn newid yn fuan ac roedden ni eisiau barn ehangach tenantiaid ar faterion Cymreig.
- Polareiddio gwleidyddiaeth:** Yn yr amgylchedd hwn o newid, mae dal lleisiau tenantiaid nid yn unig yn bwysig, ond yn hanfodol. Wrth i'r argyfwng tai ddwysáu a phwysau cymdeithasol, economaidd a demograffig dyfu, mae dadl wleidyddol yng Nghymru yn dod yn fwyfwy dadleuol a rhanedig. Mae'r defnydd o gyfryngau cymdeithasol yn aml yn tanio lledaeniad gwybodaeth anghywir, ac mae cynnydd deallusrwydd artiffisial ond yn gwneud y mater yn fwy heriol.

2. Materion Methodoleg

2.1 Dull yr Arolwg

Cynlluniwyd a chynhaliwyd yr arolwg hwn ar-lein gyda mynediad agored drwy QuestionPro. Roedd y cwestiynau'n cynnwys y themâu canlynol: demograffeg, profiad a gwerthoedd cartref, bodlonrwydd, cymuned, a hunaniaeth. Mae pob un ohonynt wedi'u rhannu'n themâu gwahanol 'Faterion' fel sail i'r adroddiad hwn. Mae'n cynnwys data ansoddol a meintiol.

Newydd y tro hwn:

- Opsiynau iaith yr arolwg i sicrhau cynhwysiant oedd **Saesneg, Cymraeg, Pwyleg, Punjabi, Rwmaneg ac Wrđw**, yn seiliedig ar y ffaith mai dyma'r 5 iaith a siaredir fwyaf yng Nghymru. Cawsom 15 ymateb yn y Gymraeg ac 1 mewn Pwyleg. Gwneir mwy o ymdrech i hyrwyddo hyn i gymunedau amlieithog.
- Cafodd ei brofi a rhoddwyd adborth gan banel Ymgynghorol Tenantiaid Cymru Gyfan TPAS Cymru erbyn 22.10.2025 a lansiwyd yr arolwg yn gyhoeddus ar 24.10.2025.
- Fe wnaethom hefyd ystyried cwestiynau gan randdeiliaid eraill, gan gynnwys Tai Cymunedol Cymru a ddylanwadodd yn fawr ar gwestiynau 9 a 18. Mae cyfeiriadau ehangach hefyd at ymchwil arall yn y maes i wella hygredd.
- Yn ogystal, eleni roedden ni eisiau gwrando'n well a rhoi cyfle i gymryd rhan mewn grwpiau ffocws dilynol penodol, pwrpasol ar gyfer grwpiau heb gynrychiolaeth ddigonol i glywed eu lleisiau. Mae hyn er mwyn gwella ein dealltwriaeth o grwpiau nad ydynt wedi'u cynrychioli'n drylwyr yn yr arolwg hwn ac mewn data ymchwil ehangach. Bydd y rhain yn rhedeg o'r chwarter nesaf ymlaen. Hyrwyddwyd hyn yn yr arolwg (C20) ac roedden ni wrth ein bodd ei fod wedi cynhyrchu cyfradd ymateb uchel, gyda 177 yn dewis yr opsiwn i gael eu cysylltu.

Cymhellion arolwg:

Rhoddwyd cymhelliant i bob ymatebydd i gymryd rhan mewn raffl gwobrau er mwyn cael yr opsiwn o ennill taleb aml-siop gwerth £25. Mae hyn yn newid o'i gymharu â rafflau gwobrau blynyddoedd blaenorol sef 'Nwyddau Bwyd Cymru' yn seiliedig ar ei fod yn fwy deniadol i gynhyrchu ymatebion ac yn briodol o ystyried costau byw uchel.

Hyrwyddo'r Arolwg:

Defnyddiwyd y dulliau canlynol i hyrwyddo'r arolwg hwn: Postiadau cyfryngau cymdeithasol ar Instagram, TikTok, LinkedIn a Facebook, gan ddefnyddio'r slogan deniadol '**Cartref Hapus: Sut mae un chi?**'. Hysbysebwyd hyrwyddo'r taleb ariannol hefyd.

- Hysbysebion â thâl drwy blatfform Meta (Facebook ac Instagram yn bennaf) i dargedu'r rhai sy'n rhentu'n breifat.
- Anfon e-bost at gysylltiadau o'n cronfa ddata Pwls, ein rhwydweithiau aelodaeth a chysylltu â chynrychiolwyr o grwpiau Amrywiol i'w hannog.
- Hyrwyddwyd yr arolwg hwn yn ein Cynhadledd Flynyddol wyneb yn wyneb.

2.2 Poblogaeth Darged

Roedd ein poblogaeth darged yn cynnwys oedolion (18+) sy'n rhentu yng Nghymru. Roedd hyn yn cynnwys y rhai sy'n rhentu yn y sector preifat a chymdeithasol.

- **Rhentwyr cymdeithasol:** y rhai sy'n rhentu gan Awdurdodau Lleol, Cymdeithasau Tai a Byw â Chymorth fel 'Tai Cymdeithasol/Rhentwyr Cymdeithasol. Rydym yn cydnabod bod gwahaniaethau yn lefel y gefnogaeth a'r ffocws a ddarperir ond nid oes gennym ddigon o ymatebwyr o dai â chymorth i gasglu gwybodaeth sylweddol.
- **Rhentwyr preifat:** Y rhai sy'n rhentu gan landlordiaid preifat e.e. trwy asiant gosod, neuaddau myfyrwyr neu'n uniongyrchol gan landlord.

2.3 Materion Terminoleg:

- Fe wnaethom ehangu'r opsiynau sydd ar gael i ymatebwyr ddisgrifio naill ai eu hunain neu unrhyw un yn eu cartref i berthyn i unrhyw grwpiau heb gynrychiolaeth ddigonol a restrir o fewn y demograffig eleni i gynnwys '**niwroamrywiol**', '**person hÿn**' a '**merched**' i sicrhau cynrychiolaeth gywir.
- Defnyddiwyd y term llawn '**Du, Asiaidd a Lleiafrifoedd Ethnig**' i sicrhau cynrychiolaeth ehangach, gan ddisodli 'Du a Lleiafrifoedd Ethnig'.
- Mae **Pobl Hÿn** wedi'u dosbarthu fel rhai sy'n perthyn i'r ystod oedran 56-65 a'r rhai 66+.

3. Materion Demograffeg

Ymatebodd 770 o bobl i'r arolwg hwn, cynnydd cyffredinol o 26.2% o'i gymharu â'r 610 o ymatebwyr yn 2024. Mae'r adran hon yn rhoi cipolwg i ni ar ddemograffeg yr ymatebwyr, gan gynnwys:

- Math o ddeiliadaeth,
- Rhanbarth
- Oedran
- Sefyllfa byw
- Grwpiau heb gynrychiolaeth ddigonol, ffynonellau incwm a chyfyngiadau'r data.

3.1 Materion Math o Ddeiliadaeth

- **Cymdeithasau Tai:** 61%
- **Awdurdodau Lleol:** 16%
- **Rhentu gan landlord preifat:** 21%
- **O'r rhai sy'n rhentu'n breifat,** roedd 46% yn rhentu gan **asiant gosod** a 54% yn rhentu'n uniongyrchol gan **landlord**.
- **Tai â Chymorth:** 1%

Wrth gymharu â ffigurau 2024, mae cynnydd o 5% yn yr ymatebion o dai cymdeithasol (Awdurdod Lleol, Cymdeithasau Tai a Thai â Chymorth gyda'i gilydd) a gostyngiad o 4% o rentwyr o'r sector preifat. Mae'r rhaniad rhentwyr preifat, sef rhaniad cymharol gyfartal o rentu trwy Asiant Gosod yn erbyn rhentu'n uniongyrchol gan landlord, wedi parhau ers nifer o flynyddoedd bellach.

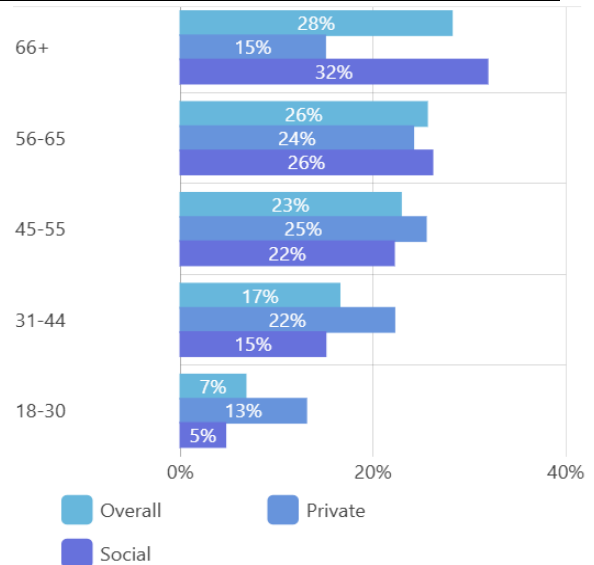
3.2 Materion Rhanbarthol

- **De-ddwyrain Cymru:** 37%
- **De-orllewin Cymru:** 30%
- **Gogledd Cymru:** 19%
- **Canolbarth a Gorllewin Cymru:** 14%
- **Arall (tu allan i Gymru)** 0.4%

Mae hyn yn cydberthyn â blynyddoedd blaenorol gan mai ein hardaloedd â'r nifer uchaf o ymatebwyr yw'r rhai â'r lefelau uchaf o ddwyseddau poblogaeth. O'i gymharu â 2024, nid oes unrhyw wahaniaethau ystadegol arwyddocaol i'w nodi mewn anghydraddoldebau rhanbarthol yn gyffredinol.

3.3 Materion Oedran

- Mae'r rhan fwyaf o'r ymatebwyr yn 66+ oed (28%), ac nid yw'n syndod yng nghyd-destun ehangach poblogaeth sy'n heneiddio yng Nghymru.¹
- Mae'r ymateb yn dangos bod rhentwyr cymdeithasol yn hŷn (32%) a bod rhentwyr preifat wedi'u dosbarthu'n fwy cyfartal.
- Roedd nifer uwch o rentwyr preifat yn y categori dan 30 oed (13%), o'i gymharu â 5% o rentwyr cymdeithasol. Mae'r data gweledol yn datgelu patrwm cyson o rentwyr cymdeithasol yn perthyn i grwpiau oedran hŷn.

3.4 Materion Sefyllfa Byw

- Mae'r rhan fwyaf o'r ymatebwyr yn nodi eu bod yn byw ar eu pen eu hunain yn gyffredinol (41%). Wrth eu dadansoddi, mae grwpiau tai preifat (27%) a chymdeithasol (45%) yn dangos patrymau tebyg o fyw ar eu pen eu hunain.
- Roedd nifer uwch o denantiaid preifat a ddisgrifiodd eu hunain fel rhiant sengl yn byw gyda phlant (16%) na rhentwyr cymdeithasol (12%).
- Roedd rhentwyr preifat hefyd yn fwy tebygol o fod yn byw gyda ffrindiau/cyd-letywyr na'r rhai mewn cartrefi cymdeithasol, yn enwedig y rhai o dan 30 oed.

3.5 Materion Grwpiau heb Gynrychiolaeth Ddigonol

Gofynnwyd i rentwyr: 'Ydych chi neu unrhyw un yn eich aelwyd yn ystyried eich hun yn perthyn i unrhyw un o'r grwpiau tangynrychioledig canlynol? (cliciwch bob un sy'n berthnasol)'.

Mae'r tabl isod yn dangos y dadansoddiad:

Grŵp	% Cyffredinol	Tai Cymdeithasol	Sector Rhentu Preifat
Nid yw'r un o'r rhain yn berthnasol i mi	12.7%	11.7%	15.5%
Menywod	20.2%	18.7%	27%
Du, Asiaidd a Lleiafrifoedd Ethnig	2.8%	2.6%	3.2%
LHDTQ+	4.9%	4%	8.8%
Niwroamrywiol	8.9%	8.4%	11.2%
Person hŷn	16.8%	18.3%	12%
Gofalwr	7.6%	2.9%	6.4%

¹ Comisiynydd Pobl Hŷn Cymru 'Deall poblogaeth sy'n heneiddio yng Nghymru': ystadegau allweddol' [221222-Understanding-Wales-ageing-population-24-November.pdf](https://www.comisiynyddpoblhyn.cymru.gov.uk/221222-Understanding-Wales-ageing-population-24-November.pdf) (2024)

Anabledd a/neu golled synhwyraidd	23.2%	26%	12.4%
Nid Saesneg yw fy iaith gyntaf	1.3%	1.1%	2%
Arall ²	1.5%	1.3%	1.2%

Mae'r canfyddiadau'n dangos gwahaniaethau clir yn y ffordd y mae grwpiau heb gynrychiolaeth ddigonol wedi'u dosbarthu ar draws deiliadaethau tai.

- Ymatebwyr anabl yw'r grŵp mwyaf a nodwyd yn gyffredinol (23%), gyda chyfran hyd yn oed yn uwch mewn tai cymdeithasol (26%).
- Mae menywod yn cynrychioli 20.2% yn gyffredinol ond maent yn codi'n sydyn i 27% yn y sector rhentu preifat. Mae cyfranogwyr LHDT+ (9%) a niwroamrywiol (11%) hefyd yn ymddangos yn amlach yn y sector rhentu preifat.
- I'r gwrthwyneb, mae pobl hŷn (17%) a gofalwyr (8%) yn fwy cyffredin mewn tai cymdeithasol nag mewn tai rhentu preifat.
- Mae grwpiau â chynrychiolaeth gyffredinol is, fel y rhai o gefndiroedd Du, Asiaidd a Lleiafrifoedd Ethnig (3%) a phobl nad Saesneg yw eu hiaith gyntaf (1%), yn parhau'n gymharol gyson ar draws sectorau, gyda gwahaniaethau bach iawn.

3.6 Materion Ffynonellau Incwm

Mae ffynonellau incwm yn cynnig cipolwg ar fwy na dim ond sut mae pobl yn ennill arian. Maent yn darlunio darlun ehangach o sut mae pobl yn cadw to uwchben eu pennau ac yn goroesi o ddydd i ddydd.

Materion Lles

- Mae canfyddiadau allweddol yn dangos mai Credyd Cynhwysol a budd-daliadau lles eraill yw prif ffynhonnell incwm 38% o gartrefi yn gyffredinol. Roedd cynnydd o 2% o 2024 i'r rhai sy'n nodi Credyd Cynhwysol a thaliadau lles fel eu prif ffynhonnell incwm cartref yn gyffredinol. Fodd bynnag, rydym yn cydnabod bod y darlun yn gymhleth ac efallai na fydd rhai tenantiaid eisiau datgelu'r mater hwn.
- Y rhai â'r lefelau uchaf o les fel prif ffynhonnell incwm oedd: Gofalwyr (61%), y rhai ag aelodau Anabl a/neu golled synhwyraidd (60%), yn ogystal ag aelwydydd Niwroamrywiol (59%).

Materion incwm sy'n gysylltiedig â gwaith

- Mewn cyferbyniad, incwm sy'n gysylltiedig â gwaith sy'n dominyddu ymhlith aelwydydd preifat (68%), tra mai lles yw'r prif ffynhonnell ymhlith aelwydydd cymdeithasol (44%).
- Roedd 52% o'r bobl hŷn yn y sampl hon yn dibynnu'n bennaf ar incwm ymddeol (46%), ac yna taliadau lles (30%) yn agos at hynny. Gellid herio hyn gan nad oes gwahaniaeth rhwng cyfraniadau pensiwn y wladwriaeth a chyfraniadau pensiwn sy'n gysylltiedig â gwaith.

² Nododd y rhai a ddewisodd eraill - 1 fod ganddynt anaf i'r ymennydd, nododd 4 gyflyrau iechyd cronig a nododd 3 broblemau iechyd meddwl.

Cyfyngiadau

- Cynhaliwyd yr arolwg ar-lein, a allai eithrio pobl â mynediad neu sgiliau digidol cyfyngedig.
- Gan mai arolwg gwirfoddol a gylchredwyd yn bennaf o fewn rhwydweithiau tai cymdeithasol, mae'r ymatebion yn gamarweiniol: mae 78% o'r rhentwyr a holwyd yn denantiaid tai cymdeithasol, sydd ddim yn gynrychioliadol o batrymau rhentu cenedlaethol.
- Mae ymatebwyr o gefndiroedd Du, Asiaidd, a Lleiafrifoedd Ethnig yn parhau i fod heb gynrychiolaeth ddigonol o'i gymharu â'r ffigwr o 6% o boblogaeth Cymru gyfan.
- Oherwydd natur ddiwylliannol unigryw cymunedau a thenantiaeth Sipsiwn, Roma a Gwyddelig, nid yw'r cymunedau hyn yn cydymffurfio â llawer o'r cwestiynau mewn perthynas â deiliadaeth yn yr arolwg hwn ac felly nid ydynt wedi'u cynrychioli'n drylwyr o ganlyniad.
- Mae rhai mathau o ddeiliadaeth, gan gynnwys tai â chymorth, yn cyfyngu ar ddadansoddiad cymharol.
- Ni ellir cymharu pob cwestiwn â'r llynedd (e.e., sefyllfa byw), er y bydd hyn yn cael ei safoni ar gyfer arolygon yn y dyfodol.
- Mae cwestiynau cymharol o flwyddyn i flwyddyn yn cynnwys bodlonrwydd, blaenoriaethau landlordiaid, fforddiadwyedd, cymuned, ac aelwydydd.

MATERION DARGANFYDDIADAU

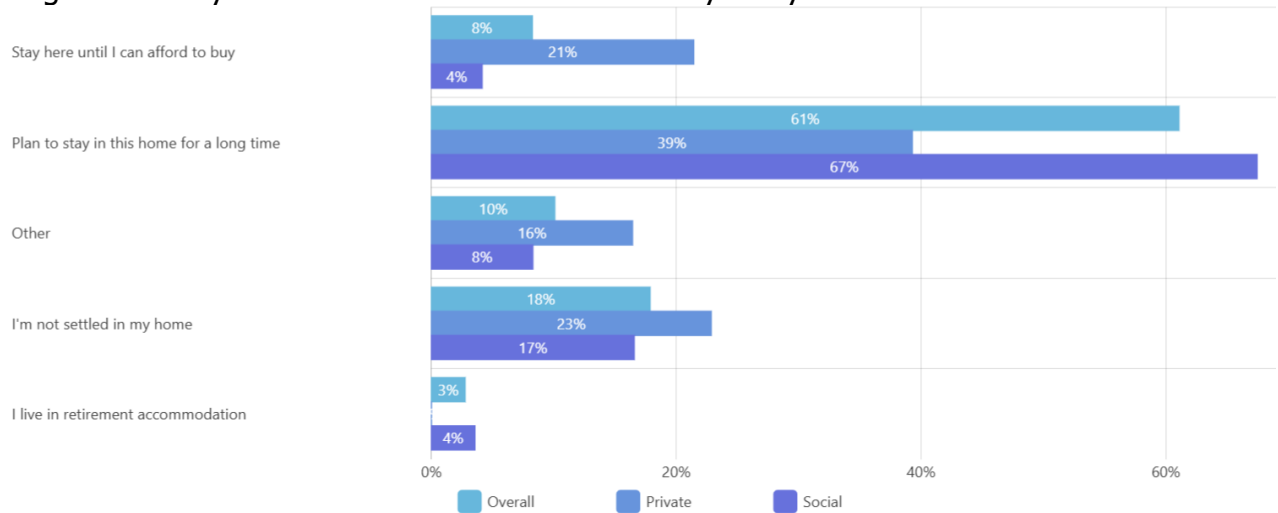
4. Materion Cartref

Yn yr adran hon, rydym yn archwilio:

- Blaenoriaethau Cartref
- Fforddiadwyedd
- Gwelliannau Cartref

4.1 Materion Sefyllfaedd Rhentu

Mae cartref yn rhan hanfodol o'n bywydau. Gofynnwyd i denantiaid sut y byddent yn disgrifio eu sefyllfa rhentu bresennol a chanfuom y canlynol:

Rhentu tymor hir yw'r mwyaf poblogaidd o hyd

Mae'r mwyafrif (61%) yn disgrifio cynllunio i aros yn eu cartrefi am amser hir. Fodd bynnag, mae'r rhaniad daliadaeth yn dangos y gwahaniaeth gyda dim ond 39% o rentwyr yn y sector preifat yn dewis yr ateb hwn, o'i gymharu â 67% o rentwyr tai cymdeithasol. Gallai hyn adlewyrchu'r demograffeg hŷn mwy amlwg sy'n bresennol mewn tai cymdeithasol sy'n fwy tebygol o fod eisiau ymgartrefu yn eu cartrefi am gyfnod hirach. Ar y llaw arall, gallai fod oherwydd y ffaith bod cartrefi cymdeithasol yn dod yn fwyfwy anodd eu cael oherwydd bod galw cynyddol yn rhagori ar y cyflenwad, gan fod 94,000 o aelwydydd yng Nghymru yn aros i gael cartref cymdeithasol³.

Gallai hyn esbonio pam mae'r rhai mewn cartrefi cymdeithasol yn eu hystyried fel math mwy parhaol o denantiaeth ac felly'n teimlo'n fwy diogel na'r rhai yn y farchnad rhentu preifat. Yn gyffredinol, roedd cynnydd o 6% yn yr ymatebwyr a ddewisodd yr opsiwn hwn o'i gymharu â'r llynedd, sy'n awgrymu newid yn y ffordd y mae rhentu tymor hir yn cael ei dderbyn.

³ Shelter Cymru (2025). Mae 94,000 o gartrefi yng Nghymru – hynny yw un mewn pob 14 – yn aros am gartref cymdeithasol'

Ansicrwydd Rhentu yn parhau

Fodd bynnag, yr ail ateb mwyaf poblogaidd oedd "Dydw i ddim wedi setlo yn fy nghartref" (17%). Wrth edrych yn agosach, datgelodd y data ansoddol o'r adran hon mai'r prif themâu y tu ôl i'r ateb hwn oedd:

- a) **Lleithder ac adfeiliad - gan gynnwys problemau iechyd a diogelwch oherwydd hyn**
- b) **Problemau fforddiadwyedd**
- c) **Cartref anaddas ar gyfer anghenion e.e. maint, anabledd, oedran**
- ch) **Ymddygiad gwrthgymdeithasol**
- d) **Ansicrwydd tenantiaeth**

Ansicrwydd troi allan mewn tai preifat: Soniodd rhentwyr preifat yn yr arolwg hwn dro ar ôl tro am ansefydlogrwydd peidio â gwybod pryd y bydd eu landlord yn gofyn iddynt adael a'r ansicrwydd. Gall landlordiaid yng Nghymru barhau i gyhoeddi troi allan "heb fai", ond dim ond o dan Ddeddf Rhentu Cartrefi (Cymru) 2016 (gan ddefnyddio hysbysiad Adran 173), a dim ond os ydynt yn rhoi o leiaf chwe mis o hysbysiad ysgrifenedig a bod y tenant wedi byw yno am o leiaf chwe mis.⁵

Gall tai gwael, boed oherwydd lleithder ac adfeiliad, pwysau fforddiadwyedd, cartrefi nad ydynt yn diwallu anghenion hygyrchedd neu le, neu ymddygiad gwrthgymdeithasol, danseilio ymdeimlad pobl o sefydlogrwydd yn sylweddol ac effeithio'n negyddol ar eu lles meddyliol.

Mae'r effaith ddi-baid ar lesiant yn fwy na dim ond anghyfleus - i rai tenantiaid mae wedi profi'n ddinistriol. Myfyriodd un unigolyn: **"Mae byw yma yn effeithio ar fy iechyd meddwl, gan achosi meddyliau hunanladdol, ond does dim lle addas i drosglwyddo iddo."** Mae'r dystiolaeth honno'n datgelu realiti llym.

Roedd tenantiaid o aelwydydd Du, Asiaidd a Lleiafrifoedd Ethnig (BAME) yn fwy tebygol o nodi nad oeddent yn teimlo'n gartrefol yn eu cartrefi o 6% o'i gymharu â'r sampl gyffredinol, sy'n dangos lefelau uwch o ansicrwydd tai. Mae hyn yn adlewyrchu anghydraddoldebau strwythurol ehangach yn y sector tai, gan gynnwys hiliaeth systemig, sy'n cyfrannu at ganlyniadau anghymesur - fel bod aelwydydd Du, Asiaidd a Lleiafrifoedd Ethnig dair gwaith yn fwy tebygol o brofi digartrefedd na aelwydydd Gwyn⁵.

Yn ogystal, dangosodd ymatebwyr LHDT+ lefelau anghymesur o ansicrwydd cartref hefyd, gyda'r grŵp hwn hefyd 6% yn fwy tebygol na'r sampl cyffredinol o ddewis yr opsiwn hwn. Yn ôl ymchwil ehangach, mae'r grŵp hwn yn fwy tebygol o brofi ansicrwydd tai, digartrefedd ac yn fwy tebygol o wynebu gwahaniaethu gan landlordiaid.

⁵ **Llywodraeth Cymru.** (2025). *Bil Digartrefedd a Dyrannu Tai Cymdeithasol (Cymru): asesiad effaith integredig*

Dyheadau perchnogaeth cartref yn erbyn realiti fforddiadwyedd

Dim ond 8% o'r holl rentwyr yn yr arolwg a ddywedodd eu bod yn bwriadu rhentu nes y gallant brynu, yr un fath ag yn 2024. Fel y disgwyliwyd, roedd tenantiaid preifat yn fwy tebygol o ddweud eu bod yn aros yn eu heiddo nes y gallent fforddio prynu (21%), gyda llawer o'r rhain (40%) yn rhai o dan 30 oed. Roedd y nod o fod yn berchen ar gartref bron i hanner hyn ar gyfer rentwyr cymdeithasol o dan 30 oed (21%).

Fodd bynnag, i'r rhai a ddewisodd yr opsiwn hwn ar draws deiliadaethau, fe wnaethant dynnu sylw at yr anawsterau o ran cael mynediad at yr ysgol eiddo wrth rentu. Mae'r rhain yn cynnwys:

- rhent uchel yn eu heiddo presennol
- prisiau tai yn eu hardal yn rhy ddrud
- costau byw uchel yn gyffredinol.

Rhoddodd ymatebwyr a oedd yn byw ar eu pen eu hunain, neu'n rhieni sengl yn byw gyda phlant neu'r rhai gyda phartneriaid a phlentyn/plant sylwadau yn y data ansoddol yn cyfeirio at y materion hyn:

- **“Mae cyflog sengl a chost byw uchel yn ei gwneud hi'n amhosibl dringo ar yr ysgol, yn anodd cynilo”**
- **“Hoffwn fod yn berchen ar dŷ. Rhywbeth i'w drosglwyddo i'r plant. Mae cael digon o arian ar gyfer blaendal bron yn amhosibl. Mae'n rhy ddrud byw yn y DU”**
- **“Mae gen i gyfrifoldebau gofal plant a gofalu, ar incwm isel iawn a diweithdra. Rhy anodd cynilo blaendal - Gan fy mod yn fenyw sengl, mae'n annhebygol iawn y byddaf yn gallu sicrhau morgais ar incwm sengl.”**

Ar gyfer pob tenant a nododd eu bod nhw neu rywun yn eu haelwyd gydag anabledd a/neu gyda cholled synhwyrdd, hanerwyd y ffigur hwn o ddyheadau perchnogaeth cartref i 4%. Mae hyn yn cydberthyn â data ehangach bod pobl anabl yn fwy tebygol o fyw mewn tai cymdeithasol ac yn llai tebygol o fod yn berchen ar eu cartref eu hunain o'i gymharu â phobl nad ydynt yn anabl. Mae'r data hwn yn cyfleu bod rentwyr anabl yn cael eu heffeithio'n anghymesur gan y cysyniad cynyddol anfforddiadwy o berchnogaeth cartref yn yr hinsawdd bresennol.

Materion diffyg rheolaeth ac effeithiau sylweddol tldi:

Thema gyffredinol ar draws yr holl atebion oedd ymdeimlad o fod yn ddi-rym o fewn y profiad rhentu, hyd yn oed ymhlith y rhai a ddisgrifiodd eu hunain fel rhai sefydlog. Teimlai llawer o denantiaid fod eu sefydlogrwydd yn amodol a gallai gael ei amharu ar unrhyw adeg gan gostau cynyddol, penderfyniadau landlordiaid, neu broblemau atgyweirio heb eu datrys..

“Rydym yn hapus yma ond prynu yw'r unig ffordd o sicrhau diogelwch tai.”

Mae'r teimlad hwn yn gyson ag ymchwil ehangach sy'n dangos bod tlodi yn cyfyngu ar ddewisiadau tai tenantiaid ac yn eu hamlygu i ansicrwydd tai mwy. Mae astudiaethau cenedlaethol wedi canfod bod aelwydydd incwm isel yn llawer mwy tebygol o aros mewn cartrefi nad ydynt yn diwallu eu hanghenion, profi symudedd cyfyngedig o fewn y farchnad dai, ac wynebu risgiau uwch o lety o ansawdd gwael neu anaddas.

Mae'r pwysau hyn yn gwaethgu'r teimlad o **"dim dewis"** a grybwyllwyd dro ar ôl tro gan ymatebwyr ac yn gadael llawer o denantiaid yn methu symud i gartrefi mwy diogel, iachach neu fwy priodol. Gwnaeth un ymatebydd sylw: **"Nid yw fy nghartref yn addas iawn ar gyfer fy oedran a'm hanableddau, ond dyna'r cyfan y gallaf ei fforddio nes y gallaf symud i lety ymddeol."**

Mynegodd tenantiaid yn ein harolwg deimladau o deimlo'n ddi-rym a diffyg rheolaeth, **"Rwyd wedi fy nghaethiwo gan dlodi"**, gyda llawer o ymatebwyr yn y sector cymdeithasol hefyd yn enwi eu cymdeithasau tai neu awdurdodau lleol fel rhai sy'n anwybyddu pryderon ynghylch Ymddygiad Gwrthgymdeithasol er gwaethaf iddynt rhoi gwybod iddynt.

Mae'r canfyddiadau'n dangos bod canlyniadau tlodi, deiliadaeth ansicr a diffyg rheolaeth yn ymestyn ymhell y tu hwnt i fforddiadwyedd yn unig. Maent yn pennu a all tenantiaid fyw o gwbl, yn llunio pa mor ddiogel a sicr y maent yn teimlo, ac yn tynnu llawer o unrhyw awdurdodaeth wirioneddol dros eu cartrefi, gydag effeithiau dwys a niweidiol ar eu hiechyd meddwl, sefydlogrwydd ac urddas.

4.2 Yr Hyn sydd Bwysicaf yn y Cartref:

⁵Gofynnwyd i denantiaid restru'r datganiadau a roddwyd ynghylch yr hyn sydd bwysicaf iddyn nhw, 1-6 yn nhrefn eu dewis, gydag 1 yn bwysicaf. Mae'r data'n dangos bod pob tenant wedi rhestru'r isod yn nhrefn eu pwysigrwydd.:

1. Cadw fy nghartref yn ddiogel, yn gynnes, yn sych ac yn gyfforddus
2. Teimlo'n ddiogel ac yn saff yn fy nghartref
3. Cael gwaith atgyweirio a chynnal a chadw wedi'i wneud yn gyflym pan fydd rhywbeth yn torri
4. Faint mae rhentu fy nghartref yn ei gostio
5. Byw mewn cartref sy'n defnyddio llai o ynni ac yn costio llai o ynni i'w gynhesu
6. Digon o le i bawb yn fy nghartref

⁵ Datblygwyd y cwestiwn hwn mewn partneriaeth â Thai Cymunedol Cymru, rhanddeiliad allweddol o fewn y sector tai cymdeithasol..

Ar gyfer y cwestiwn hwn, roedd gan rentwyr cymdeithasol yr un patrwm o atebion â'r ymatebwyr cyffredinol o ran trefn pwysigrwydd fel y nodwyd uchod.

I Rentwyr Preifat, Rhent sydd Bwysicaf:

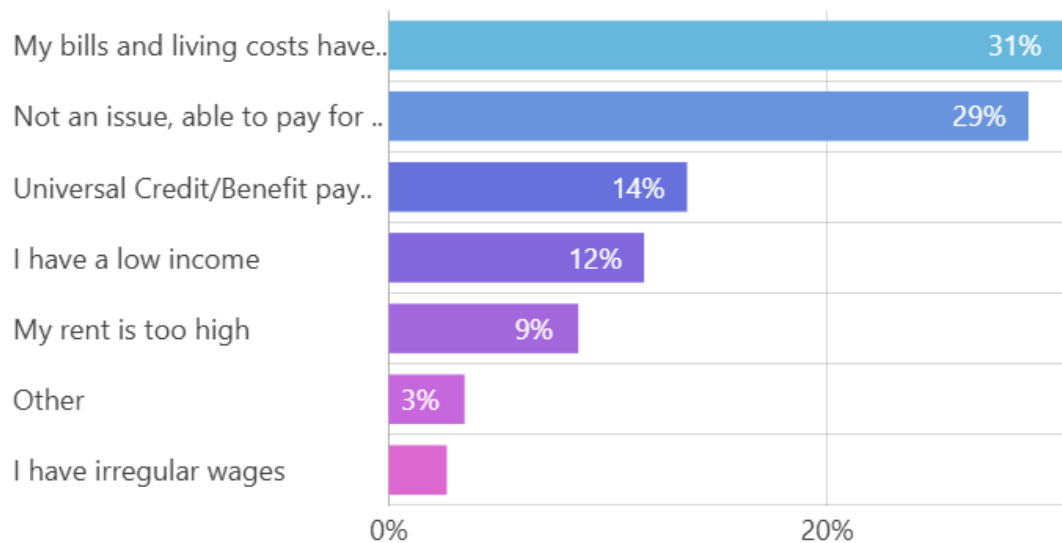
Fodd bynnag, ar gyfer rhentwyr preifat, roedd gwahaniaethau sylweddol yn cael eu rhestru:

1. Faint mae rhentu fy nghartref yn ei gostio
2. Cadw fy nghartref yn ddiogel, yn gynnes, yn sych ac yn gyfforddus
3. Teimlo'n ddiogel ac yn saff yn fy nghartref
4. Cael gwaith atgyweirio a chynnal a chadw wedi'i wneud yn gyflym pan fydd rhywbeth yn torri
5. Byw mewn cartref sy'n defnyddio llai o ynni ac yn costio llai i'w gynhesu
6. Digon o le i bawb yn fy nghartref

Mae'r canfyddiadau hyn yn dangos, er bod pob tenant yn blaenoriaethu diogelwch, cynhesrwydd a sicrwydd yn y cartref uwchlaw popeth arall, bod rhentwyr preifat yn rhoi fforddiadwyedd fel eu pryder mwyaf, gan dynnu sylw at y pwysau ariannol mwy llym a brofir yn y sector rhentu preifat. Mae rhentwyr cymdeithasol yn cael gwarantau o godiadau rhent mwy sicr a rheoledig o'i gymharu â'r codiadau mwy anhagwladwy sy'n digwydd yn y farchnad rhentu preifat.

4.3 Materion Fforddiadwyedd

Mae gallu fforddio rhent a biliau yn elfennau hanfodol o fodoli fel rhentwr. Gofynnwyd i denantiaid a ydynt yn cael trafferth talu eu rhent neu eu biliau ac, os felly, pam.

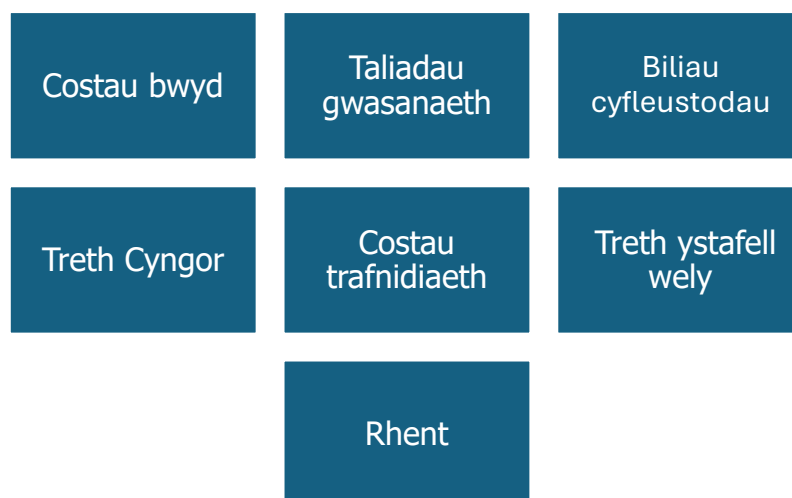

- Mae'r rhan fwyaf yn cael trafferth oherwydd biliau/costau byw uwch (31%), ac wrth edrych ar ddadansoddiadau o fathau o ddaliadaeth, rhentwyr cymdeithasol oedd â'r effaith leiaf gan lefelau rhent (6%), a rhentwyr preifat oedd â'r effaith fwyaf gan rent uchel (16%).
- O'i gymharu â'r llynedd, bu gostyngiad o 20% yn y rhai a ddewisodd yr opsiwn 'dim problem, yn gallu talu am y ddau', sy'n awgrymu bod llai o denantiaid yn gallu fforddio eu rhent a'u biliau.
- Roedd rhentwyr y dywedwyd bod eu prif incwm cartref yn cael ei gynhyrchu o waith yn fwy tebygol nag eraill o ddewis yr opsiwn hwn, ond dim ond 1%. Fodd bynnag, dim ond 23% o rentwyr preifat a ddewisodd yr opsiwn hwn, o'i gymharu â 30% o rentwyr cymdeithasol, sy'n dangos problemau ehangach fforddiadwyedd o fewn y sector rhentu preifat fel y cyfeirir ato drwy gydol yr adroddiad hwn.
- Gwelsom mai dim ond 24% o'r rhai oedd naill ai'n rhieni sengl yn byw gyda phlant neu'n byw gyda phartneriaid a phlant, llai na'r cyfartaledd, a ddewisodd yr opsiwn nad oes ganddynt unrhyw broblemau talu am rent a/neu filiau, gan gyfeirio at oblygiadau ehangach fforddiadwyedd i deuluoedd sy'n ceisio cael dau ben llinyn ynghyd..

Materion biliau cynyddol a chostau byw:

Yn yr opsiwn a ddewiswyd amlaf i'r cwestiwn hwn oedd 'Mae fy biliau a'm costau byw wedi cynyddu' (31%). Mae hyn i lawr 11% o 2024, ond serch hynny, mae'n amlwg yn parhau i fod yn ateb parhaus i lawer o rentwyr ac yn adlewyrchu effeithiau parhaus costau byw uchel.

Yn yr opsiwn blwch testun deinamig, i'r rhai a ddewisodd mai'r rheswm pam fod eu biliau a'u costau byw wedi cynyddu yw'r prif reswm pam eu bod yn ei chael hi'n anodd talu eu rhent neu eu biliau, rhestwyd yr holl rai isod fel rhai sy'n cynyddu:

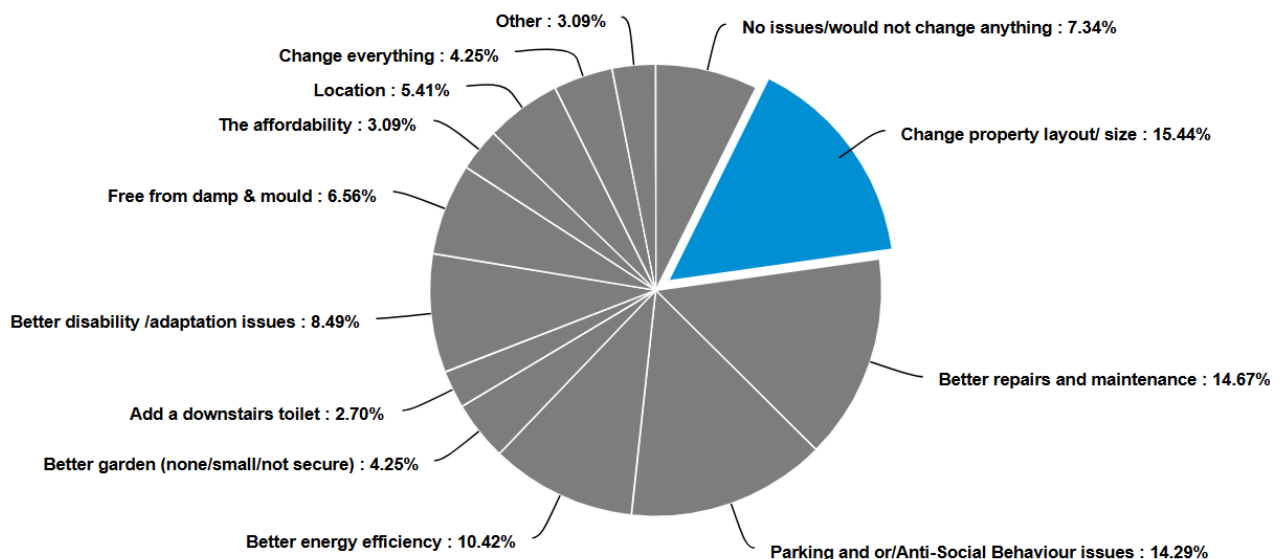
Felly mae'r canfyddiadau'n atgyfnerthu, i gyfran sylweddol o denantiaid, nad cynnydd mewn rhent yn unig sy'n achosi straen ariannol, ond y cynnydd cronus ar draws costau byw.

Materion Credyd Cynhwysol a thaliadau Lles:

- Roedd tenantiaid cymdeithasol yn fwy tebygol na'r rhai yn y sector preifat o ddweud bod eu taliadau Credyd Cynhwysol neu lesiant yn rhy isel - a bod hyn yn rheswm allweddol dros anhawster talu biliau.
- Mae aelwydydd gan gynnwys unigolion ag anabledd neu golled synhwyrdd, rhieni sengl â phlant a rhentwyr hŷn yn arbennig o debygol o briodoli anawsterau talu rhent neu filiau i daliadau budd-daliadau isel.
- Roedd pobl sy'n byw gyda phartner a phlant, neu rieni sengl â phlant, yn fwy tebygol na'r sampl gyffredinol o ddewis yr opsiwn hwn, gan bwyntio efallai at broblemau ehangach gyda'r system lesiant a thlodi plant. Bydd y penderfyniad diweddar i ddileu'r cap budd-daliadau dau blentyn yn dod â chefnogaeth i tua 69,000 o blant yng Nghymru, symudiad y disgwylir iddo leihau tlodi plant yno 3 - 4%. Fodd bynnag, bydd nifer o denantiaid â phlant (yn cynnwys y rhai â dau neu lai) dal angen gwell digonolrwydd budd-daliadau a gwelliannau safonau byw yn gyffredinol cyn i'r gefnogaeth honno wneud gwahaniaeth gwirioneddol, gan fod llawer yn llithro drwy'r rhwyd.⁶

4.4 Materion Gwelliannau Cartref:

Gofynnwyd i'r ymatebwyr beth oedd **yr un peth yr hoffent ei newid am eu cartref** a chanfuom y canlynol:

Roedd y rhan fwyaf eisiau newid y canlynol:

- **Cynllun/maint yr eiddo (15%)**
- **Gwell atgyweiriadau a chynnal a chadw (15%)**

⁶ Sefydliad Bevan (2025) [Why scrapping the two-child limit must be the start and not the end of efforts to end child poverty - Bevan Foundation](#)

- **Parcio/Materion YG ⁷ (14%)**
- **Gwell effeithlonrwydd ynni (10%)**
- **Gwell problemau anabledd/addasu (8%)**

Mae'r ffigurau agos hyn yn tynnu sylw at ba mor rhanedig yw trigolion ynghylch eu blaenoriaethau ac yn awgrymu nad oes un pryder amlwg. Yn hytrach, mae'n dangos lledaeniad cymharol gyfartal o anghenion ar draws newidiadau cynllun/maint, atgyweiriadau, a phroblemau parcio/ymddygiad gwrthgymdeithasol. Fodd bynnag, rhoddodd rhentwyr preifat bwyslais uwch ar atgyweiriadau/cynnal a chadw (23%) o'i gymharu â 16% o rentwyr cymdeithasol. Roedd rhentwyr cymdeithasol yn fwy tebygol o roi pwyslais uwch ar newid parcio/Ymddygiad Gwrthgymdeithasol (14%) na'r rhai sy'n rhentu'n breifat (8%). Mae'r anghydraddoldebau hyn yn tynnu sylw at sut mae math o ddeiliadaeth yn dylanwadu ar ba faterion a ystyrir yn bwysicaf.

Yn yr arolwg blaenorol, atgyweiriadau a chynnal a chadw oedd y flaenoriaeth uchaf (14%), ac yna effeithlonrwydd ynni (13%), yna cynllun/maint (11%) a pharcio/YG (10%), gyda 10% yn nodi na fyddent yn gwneud unrhyw newidiadau.

Yn yr arolwg cyfredol, mae cynllun/maint wedi codi i ymuno ag atgyweiriadau a chynnal a chadw fel y prif bryder. Mae parcio/ymddygiad gwrthgymdeithasol hefyd wedi cynyddu o ran amlygrwydd. Yn y cyfamser, mae'n ymddangos bod pryder ynghylch effeithlonrwydd ynni wedi gostwng ychydig o'i gymharu â materion eraill ac mae'r gyfran sy'n nodi nad oes awydd i newid wedi gostwng - fel nad yw "dim problemau" bellach ymhlith y pum uchaf.

Goblygiadau posibl i landlordiaid:

- **Landlordiaid Preifat:** Angen rheoli pwysau fforddiadwyedd, cynnal eiddo i safon uchel, ac ymateb yn brydlon i bryderon atgyweirio ac ymddygiad gwrthgymdeithasol er mwyn cadw tenantiaid a lleihau trosiant.
- **Landlordiaid Cymdeithasol:** Dylai ganolbwyntio ar lesiant tenantiaid hirdymor, mynd i'r afael ag atgyweiriadau, ymddygiad gwrthgymdeithasol, hygyrchedd ac effeithlonrwydd ynni, gan gynnal rhenti rheoleiddiedig i ddarparu sefydlogrwydd.

⁷ Mae YG yn acronym am 'Ymddygiad Gwrthgymdeithasol'. Dim ond at ddiben y graff hwn y mae wedi'i acronymeiddio, nid at ddiben y cwestiwn ei hun..

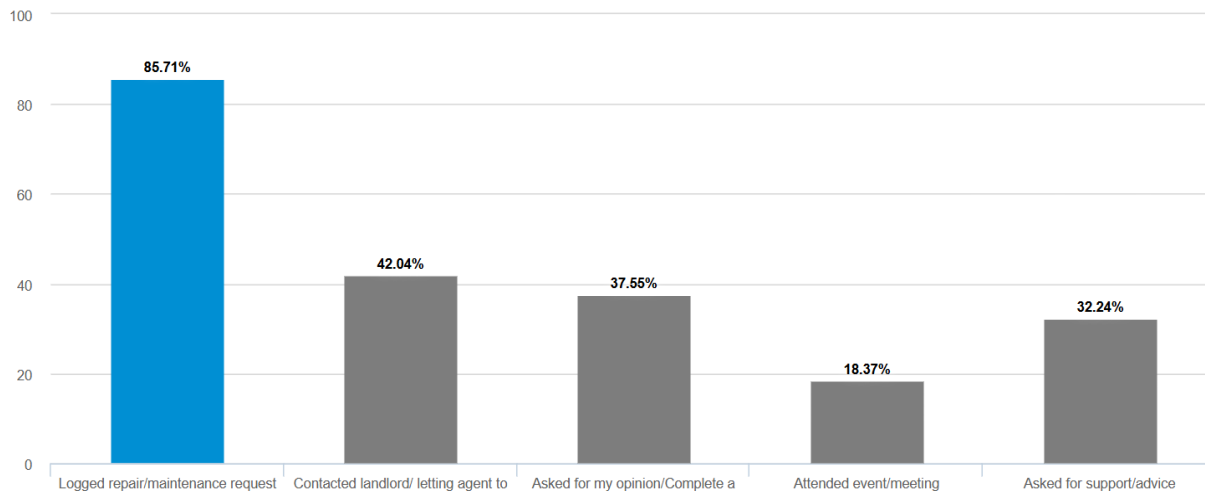
5. Materion Rhyngweithio Landlord

Yn yr adran hon, rydym yn ymdrin â:

- Pa rhyngweithiadau a gafodd rhentwyr gyda'u landlordiaid
- Materion yn ymwneud â bodlonrwydd landlordiaid

5.1 Materion Rhyngweithiadau Landlord a Thenant

Gofynnwyd i Denantiaid pa rhyngweithiadau a gawsant gyda'u landlord/asiant gosod yn ystod y flwyddyn ddiwethaf. Gallent ddewis pob un sy'n berthnasol.

Mae atgyweiriadau a chynnal a chadw yn dominyddu rhyngweithiadau:

Y prif rhyngweithiadau rhwng landlordiaid a thenantiaid oedd: Ceisiadau atgyweirio/cynnal a chadw wedi'u cofnodi, yn debyg i ffigurau 2024. Roedd hyn yn gyffredin yn newis rhentwyr cymdeithasol a phreifat gan atgyfnerthu canologrwydd cyflwr eiddo ym mhob ymgysylltiad rhwng rhentwyr a landlordiaid drwy gydol y flwyddyn.

Ceisiadau am arolygon a barn yn cynyddu:

Roedd cynnydd o 5% yn nifer y rhai a ddewisodd gael eu gofyn am eu barn/cwblhau arolwg, sy'n adlewyrchu cynnydd o flwyddyn i flwyddyn a welwyd gennym yn ein Pwls Tenantiaid bod tenantiaid a landlordiaid yn rhyngweithio yn y ffordd hon. Er bod y twf hwn yn arafach na'r cynnydd o 8% a welwyd rhwng 2023–2024, mae'n dangos bod landlordiaid yn ceisio mewnbwn tenantiaid fwyfwy, cam allweddol tuag at reoli tai mwy ymatebol.

Ymgysylltiad wyneb yn wyneb cyfyngedig

Mae mynychu digwyddiadau neu gyfarfodydd yn parhau i fod y ffurf leiaf cyffredin o rhyngweithio, heb newid o'r arolwg blaenorol, gan dynnu sylw at yr heriau parhaus o

ran creu cyfleoedd ymgysylltu wyneb yn wyneb mwy personol ac ystyrion gyda thenantiaid. Roedd rhentwyr cymdeithasol yn sylweddol fwy tebygol na'u cymheiriaid rhentu preifat o fynychu cyfarfodydd/digwyddiadau ac o gwblhau arolygon.

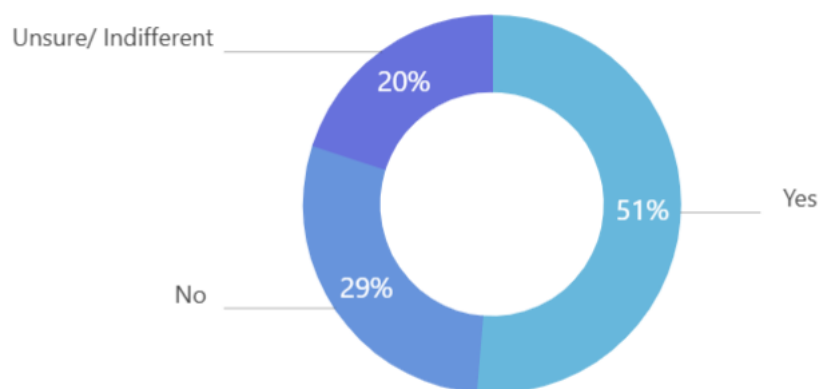
Lefelau gofyn am gefnogaeth/cyngor yn cynyddu

Mae cyfran y tenantiaid sy'n ceisio cymorth neu gyngor gan eu landlord wedi codi'n sylweddol, sef 11%, ers y llynedd, sy'n awgrymu dibyniaeth gynyddol ar landlordiaid nid yn unig ar gyfer materion eiddo, ond am arweiniad a chymorth i lywio heriau tai neu lesiant ehangach fel y dangosir drwy gydol yr adroddiad hwn. O'r rhain, roedd rhentwyr cymdeithasol (21%) yn fwy tebygol o ofyn am gymorth/cyngor gan eu landlordiaid o'i gymharu â rhentwyr preifat (8%).

Yn gyffredinol, Er bod rhyngweithiadau trafodiadol ynghylch atgyweiriadau yn parhau i fod yn amlwg, mae symudiad clir tuag at ymgysylltu mwy ymgynghorol a chefnogol, yn enwedig yn y sector tai cymdeithasol. Fodd bynnag, mae'r twf cyfyngedig mewn rhyngweithiadau wyneb yn wyneb yn arwydd o gyfle parhaus i landlordiaid feithrin perthnasoedd cryfach a mwy personol â thenantiaid.

5.2 Materion Cyfathrebu â'r Landlord:

Eleni, gofynnwyd i denantiaid a oeddent yn fodlon ar lefel yr ymgysylltiad y mae eu landlord yn ei ddarparu.

Nododd y rhan fwyaf o'r ymatebwyr eu bod yn fodlon ar lefel rhyngweithio eu landlord. Mae hyn yn arwydd calonogol bod landlordiaid yn cynnal cyfathrebu ac yn darparu cefnogaeth ymatebol i'w tenantiaid.

1. Canfuwyd cyfraddau bodlonrwydd amrywiol mewn rhai achosion (ond nid pob un):

Fodd bynnag, gwelsom fod bodlonrwydd yn amrywio yn dibynnu ar y math o ddeiliadaeth. Roedd rhentwyr cymdeithasol ychydig yn llai bodlon, gyda 29% yn nodi anfodlonrwydd o'i gymharu â 27% o rentwyr preifat. Mae hyn yn tynnu sylw at y ffaith, hyd yn oed yng nghyd-destun ymgysylltiad cadarnhaol yn gyffredinol, bod cyfran sylweddol o rentwyr cymdeithasol yn dal i deimlo nad yw eu rhyngweithiadau â landlordiaid yn diwallu eu hanghenion.

Adroddodd aelwydydd ag aelodau niwroamrywiol lefelau bodlonrwydd sylweddol is, gyda dim ond 39% yn dweud eu bod yn fodlon a 41% yn mynegi anfodlonrwydd. Roedd y rhan fwyaf o'r aelwydydd hyn yn y sector rhentu preifat, gan amlygu'r heriau o ymgysylltu mewn lleoliad llai strwythuredig a mwy annibynnol..

Yn yr un modd, roedd aelwydydd ag anabledd neu golled synhwyrdd hefyd yn nodi bodlonrwydd is, gyda 45% yn ymateb 'ydw' a 35% 'nac ydw', sy'n dangos bod profiadau ymgysylltu yn amrywio ar draws gwahanol anghenion tenantiaid. Mae'r canfyddiadau hyn yn tanlinellu pwysigrwydd teilwra strategaethau cyfathrebu ac ymgysylltu landlordiaid i sicrhau eu bod yn gynhwysol ac yn hygyrch, fel nad yw pob tenant; yn enwedig y rhai ag anghenion neu anableddau niwroamrywiol, yn cael eu hanwybyddu.

2. Materion bod yn ansicr/difater:

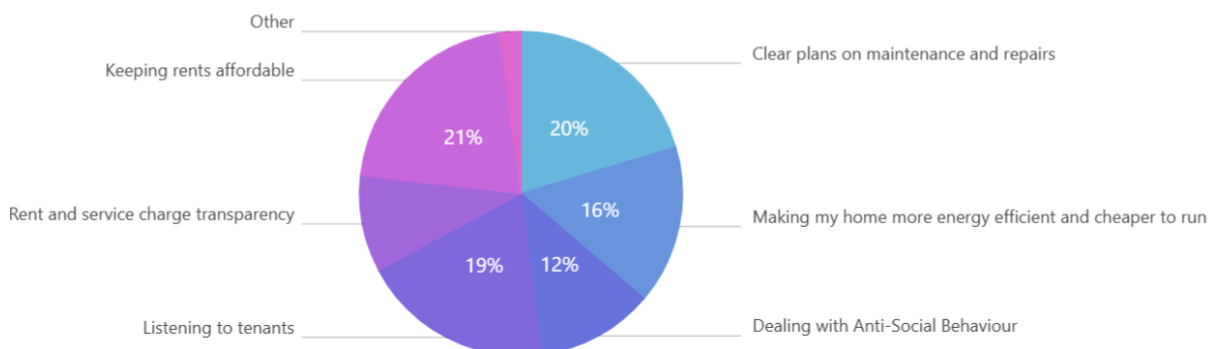
Eleni, fe wnaethon ni ychwanegu categori 'ansicr/difater' gan mai dim ond yr opsiynau ia/na oedd yn 2024. Roedd hyn yn amlwg yn angenrheidiol gan fod 20% o'r ymatebwyr wedi'i ddewis, sy'n dangos nad yw rhyngweithio â landlordiaid yn rhywbeth y maent naill ai'n sicr o'r hyn y mae'n ei olygu a/neu nad yw'n rhywbeth y maent yn teimlo'n gryf amdano. Roedd gan gartrefi Du, Asiaidd a Lleiafrifoedd Ethnig lefelau uwch o ddewis yr opsiwn hwn (23%).

Mynegodd tenantiaid iau, yn enwedig y rhai o dan 30 oed, lefelau uwch o ddifaterwch tuag at ymgysylltiad landlordiaid na'r sampl gyffredinol, gyda 30% yn nodi safbwynt niwtral neu ddifater.

Roedd y duedd hon yn arbennig o amlwg ymhlith rhentwyr preifat, gan awgrymu y gallai tenantiaid iau yn y sector preifat deimlo llai o gysylltiad â'u landlordiaid neu eu bod wedi buddsoddi llai mewn rhyngweithiadau â nhw. Mae'r canfyddiadau hyn yn tynnu sylw at gyfle i landlordiaid archwilio dulliau ymgysylltu sy'n apelio'n well at denantiaid iau, gan feithrin ymdeimlad cryfach o gyfranogiad ac ymatebolrwydd.

5.3 Materion Blaenoriaethau Landlord:

Gofynnwyd i denantiaid beth yw eu barn nhw am flaenoriaethau eu landlord. Mae hyn yn ein helpu i ddeall disgwyliadau tenantiaid a nodi lle mae angen gwell cydweddiad rhwng ffocws landlordiaid a'r hyn sydd bwysicaf i drigolion.

Mae'n amlwg o'r data fod y tri phrif flaenoriaeth i landlordiaid yn ôl rhentwyr wedi dod i'r amlwg:

Cadw rhenti'n fforddiadwy

Cynlluniau clir ar gyfer atgyweiriadau a chynnal a chadw

Gwrando ar denantiaid

Mae hyn yn cadarnhau'r neges bod tenantiaid eisiau i landlordiaid flaenoriaethu hanfodion cartrefi diogel, fforddiadwy, wedi'u cynnal a'u cadw'n dda - meysydd craidd sy'n llunio eu hamodau byw bob dydd a'u hymdeimlad cyffredinol o ddiogelwch yn uniongyrchol. Yn ogystal, mae'r rhai sy'n rhentu eisiau teimlo eu bod yn cael eu clywed ac yn rhoi pwyslais ar landlordiaid i flaenoriaethu hyn. Ychydig o anghydraddoldebau oedd yn amlwg ymhlith y rhai cymdeithasol a phreifat yn yr adran hon i'w nodi, gan gyflwyno aliniad ar flaenoriaethau er gwaethaf gwahaniaethau math o ddeiliadaeth.

Mae blaenoriaethau eraill hefyd yn bwysig:

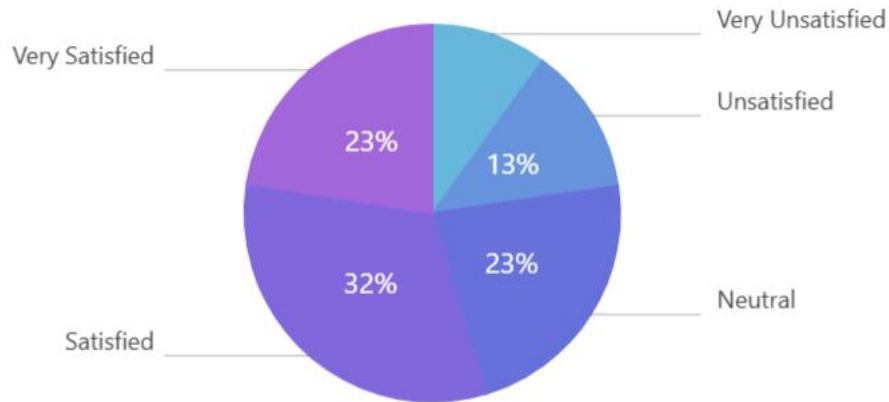
Yn y bedwerydd safle oedd gwneud fy nghartref yn rhatach ac yn fwy effeithlon o ran ynni i'w redeg ac yn bumed oedd delio ag Ymddygiad Gwrthgymdeithasol. Yn yr adran 'arall', datgelodd data ansoddol:

- Cydymffurfio ag anghenion ac addasiadau anabledd
- Diogelwch a sicrwydd
- Cynyddu nifer y staff tai i gyd-fynd â'r galw, gan gydnabod y capasiti estynedig y mae llawer sy'n darparu cartrefi yn bennaf yn y sector rhent cymdeithasol yn ei wynebu.
- Soniwyd hefyd am ddiddymu'r dreth ystafell wely, sy'n cyd-fynd ag atebion blaenorol (gweler Adran 3.3) ar hyn fel mater treiddiol.

These suggests that landlord priorities according to renters are multi-faceted and provides insight to wider issues where renters feel these matters are not deemed as a priority for landlords but should be. It also highlights that being a landlord, either a private landlord or a social landlord, comes with far higher responsibilities than simply renting out a property for someone to inhabit.

5.4 Materion Bodlonrwydd Tenantiaid gyda Landlordiaid

Gofynnwyd i'n hymatebwyr roi eu bodlonrwydd cyffredinol gyda'u landlord, fel y dangosir isod.

- Ar y cyfan, nododd mwy na hanner yr ymatebwyr (55%) eu bod yn fodlon (32%) neu'n fodlon iawn (23%) â'u landlord, tra bod 23% yn anfodlon (13%) neu'n anfodlon iawn (10%).
- Roedd patrymau'n amrywio yn ôl deiliadaeth: roedd rhentwyr cymdeithasol yn fwy tebygol o nodi eu bod yn "fodlon" (35% o'i gymharu â 22% o rentwyr preifat), tra bod rhentwyr preifat yn amlach yn niwtral (32% o'i gymharu â 20% o rentwyr cymdeithasol), gan awgrymu bod gan rentwyr cymdeithasol ddisgwyliadau cliriach o berfformiad landlordiaid, tra bod profiadau rhentwyr preifat yn fwy amrywiol. Adroddodd y ddau grŵp lefelau tebyg o "fodlon iawn" (22% preifat, 23% cymdeithasol).
- Yn nodedig, nododd grwpiau heb gynrychiolaeth ddigonol lefelau uwch o anfodlonrwydd: dewisodd 14% o gartrefi Du, Asiaidd a Lleiafrifoedd Ethnig, 13% o gartrefi LGBTQ+, 12% o denantiaid anabl neu â nam ar eu synhwyrâu, a 14% o ofalwyr "anfodlon iawn". Mae'r anghydraddoldebau hyn yn dangos bod rhai grwpiau'n llawer mwy tebygol o brofi ymgysylltiad gwael â landlordiaid, gan dynnu sylw at heriau ecwiti a chynhwysiant..

Goblygiadau posibl i landlordiaid:

Er bod y rhan fwyaf o denantiaid yn mynegi bodlonrwydd, mae'r gwahaniaethau hyn yn ôl deiliadaeth ac ymhlith grwpiau heb gynrychiolaeth ddigonol yn tynnu sylw at yr angen i landlordiaid fynd i'r afael yn well â phrofiadau'r rhai sydd fwyaf agored i niwed o gefnogaeth tai annigonol.

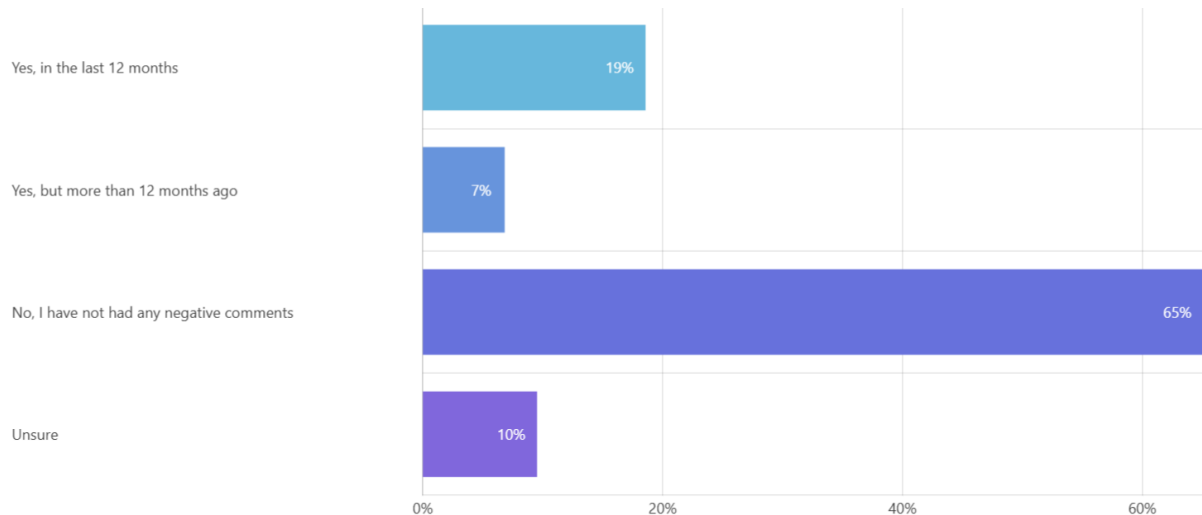
6. Materion Stigma Rhentu

Yn yr adran hon, fe wnaethom ddadansoddi'r canlynol:

- Os oedd yr ymatebwyr neu rywun yn eu cartref wedi derbyn unrhyw sylwadau negyddol mewn perthynas â bod yn rhentwr o fewn y 12 mis diwethaf
- Os atebasant 'do', gofynnwyd iddynt am yr hyn a ddigwyddodd a sut y gwnaeth hynny iddynt deimlo

6.1 Materion amllder stigma rhentu

Mae'r graff isod yn dangos canfyddiadau clir mewn perthynas ag ymatebwyr neu aelodau o'r aelwyd a dderbyniodd sylwadau negyddol am rentu o fewn y 12 mis diwethaf:

- Dywedodd y rhan fwyaf o'r ymatebwyr nad oeddent wedi derbyn sylwadau negyddol am fod yn rhentwr.
- Fodd bynnag, roedd 19% wedi nodi eu bod wedi derbyn sylwadau negyddol o fewn y 12 mis diwethaf.
- Wrth gyfuno'r rhai a brofodd hyn o fewn y 12 mis diwethaf a'r rhai a'i brofodd fwy na 12 mis yn ôl, roedd 26% wedi dod ar draws sylwadau negyddol am rentu, gan amlygu bod sylwadau negyddol am rentu yn parhau i fod yn fater ystyrlon i fwy nag un o bob pedwar tenant.
- Nid yw'r profiadau hyn yn digwydd ar eu pen eu hunain. Maent yn gysylltiedig â naratifau polisi a diwylliannol hirhoedlog sy'n gosod perchnogaeth tai fel y delfryd, gyda rhentu wedi'i fframio fel dewis arall llai dymunol, dros dro, neu lai diogel sy'n parhau⁸. Mae'r fframio negyddol hwn yn tanio stereoteipiau sy'n portreadu rhentwyr fel rhai llai sefydlog, llai ymrwymedig i'w cymunedau, neu

⁸ Gweinyddiaeth Tai, Cymunedau a Llywodraeth Leol (2025) *British Social Attitudes 2023: Public attitudes to housing*.

lai cyfrifol yn ariannol. Gall canfyddiadau o'r fath atgyfnerthu stigma a thanseilio dilysrwydd rhentu fel opsiwn tai hirdymor, er gwaethaf llawer o bobl yn rhentu o angenrheidrwydd yn hytrach nag o ddewis.

- Roedd y rhai a ddatgelodd fod eu prif ffynhonnell incwm yn cael ei chynhyrchu o Gredyd Cynhwysol/taliadau lles yn fwy tebygol o fod wedi derbyn sylwadau negyddol am rentu, gan awgrymu sut y gall stigmatiddio yn erbyn y rhai sy'n derbyn lles groestorri i fathau eraill o stigma/sylwadau negyddol.
- Yn ogystal, roedd 25% o gartrefi LHDTQ+ yn fwy tebygol o fod wedi profi sylwadau negyddol am rentu o fewn y 12 mis diwethaf, sy'n dangos y gallai rhai grwpiau â nodweddion gwarchoddedig fod yn fwy agored i dderbyn sylwadau negyddol am rentu, ond mae angen mwy o dystiolaeth i archwilio hyn.

Materion Stigma Rhentu Preifat

- Yn arbennig, dywedodd 25% o denantiaid preifat eu bod wedi profi sylwadau negyddol am rentu yn ystod y flwyddyn ddiwethaf: 8% yn uwch na'r 17% o denantiaid cymdeithasol a adroddodd yr un peth. Mae stigma ynghylch tai cymdeithasol yn cael ei gydnabod yn dda, er enghraifft, datgelodd arolwg tenantiaid cenedlaethol *Stop Social Housing Stigma* yn Lloegr fod mwy na dwy ran o dair o denantiaid cymdeithasol yn teimlo eu bod wedi'u stigmatiddio⁹.
- I'r gwrthwyneb, rhoddir llai o amlygrwydd i'r stigma y mae tenantiaid preifat yn ei wynebu, er gwaethaf ymdrechion sefydliadol gan grwpiau fel Shelter (gan gynnwys Shelter Lloegr a Shelter Cymru), ACORN a *Generation Rent* i'w gynnwys yn y drafodaeth.
- Yn y sector preifat, yn aml nid yw rhagfarnau'n cael eu herio na'u rheoleiddio, gan adael llawer o denantiaid heb gefnogaeth i lywio'r canfyddiadau negyddol hyn. Mae'r canfyddiadau hyn yn tynnu sylw at y mater hwn.

6.2 Materion Disgrifiadau o Ddigwyddiadau Stigma Rhentu:

I ymatebwyr a nododd eu bod wedi cael sylwadau negyddol am rentu, gofynnwyd beth oedd wedi cael ei ddweud a sut roedd yn gwneud iddynt deimlo. Mae'r straeon a rannwyd yn datgelu patrymau clir yn y ffordd y mae stigma yn amlygu ar draws gwahanol ddaliadaethau, gan dynnu sylw at gyffredinolrwydd agweddau negyddol a'r effaith emosiynol y gallant ei chael ar denantiaid. Daeth sawl thema allweddol i'r amlwg o'r ymatebion ansoddol.

Barnau sy'n Seiliedig ar Ddosbarth a Naratifau "Dinesydd Ail Ddosbarth"

Disgrifiodd nifer o rentwyr eu bod wedi cael eu gwneud i deimlo'n gymdeithasol israddol oherwydd eu bod yn rhentu, gan adrodd yn aml am raniadau clir rhwng perchnogion tai a rhentwyr o fewn eu cymunedau. Siaradodd yr ymatebwyr am gael eu trin fel "**dinasyddion ail ddosbarth**" neu fel "**ddim yn ddigon da ar gyfer yr ystâd dai,**" gyda rhai perchnogion tai yn mynegi'r farn bod rhentwyr yn "**gostwng y dôn**" neu rai rhentwyr cymdeithasol, cymerodd hyn ffurf cael ei labelu ar y cyd fel "**y nhw mewn tai cymdeithasol.**" Mae'r cyfrifon hyn yn tynnu sylw at

⁹ Inside Housing (2025)

hierarchaethau cymdeithasol sydd wedi hen ymgorffori o amgylch daliadaeth a chred barhaus bod perchnogaeth tai yn rhoi mwy o gyfreithlondeb a statws.

Barnau Moesol Am Waith Caled, Llwyddiant a Methiant

Disgrifiodd nifer o ymatebwyr sylwadau a oedd yn awgrymu bod rhentu'n adlewyrchu diffyg uchelgais, ymdrech annigonol, neu fethiant personol cyffredinol. Dywedodd rhai eu bod wedi cael gwybod eu bod **"ddim yn gweithio'n ddigon caled i fforddio prynu,"** neu fod peidio â bod yn berchen ar gartref erbyn eu 30au yn golygu eu bod wedi methu yn ystod eu bywydau fel oedolion. Yn aml, rhestrwyd y teimladau hyn fel rhai a ddeuai o fewn eu rhwydweithiau cymdeithasol eu hunain, e.e. **"Rydyn ni hefyd yn cael y sylwadau cyson 'wel, pryd wyt ti'n prynu tŷ?' a'n bod angen i ni symud ymlaen gan ein bod ni yn ein 30au nawr gan ein teulu."** sy'n dynodi disgwyliadau cymdeithasol a theuluol ynghylch perchnogaeth tai.

Disgrifiodd eraill gael eu labelu fel **"sgriwwyr,"** neu deimlo'n **"ddiwerth"** ar ôl cael gwybod bod rhentu yn **"arian marw."** Mae sylwadau o'r fath yn adlewyrchu naratifau cymdeithasol ehangach sy'n cyfateb perchnogaeth tai â llwyddiant, gan osod rhentu oherwydd dewisiadau personol gwael yn hytrach na rhwystrau strwythurol.

Stigma a Rhagfarn sy'n Benodol i Dai Cymdeithasol

I lawer o rentwyr cymdeithasol, roedd y stigma yn fwy amlwg ac yn fwy difrifol. Soniodd rhai am gael eu galw'n **"scum"** oherwydd eu bod yn byw mewn tai cymdeithasol neu wedi cael gwybod eu bod **"israddol"** ar gyfer rhentu drwy gymdeithas dai. Mae'r digwyddiadau hyn yn dangos bod rhentwyr cymdeithasol yn aml yn profi baich deuol: y stigma cyffredinol sy'n gysylltiedig â rhentu a'r rhagfarnau mwy targedig sy'n gysylltiedig â thai cymdeithasol. Mae hyn yn cyd-fynd â chanfyddiadau cenedlaethol ehangach sy'n dangos stigma cryf a pharhaus tuag at gymunedau tai cymdeithasol¹⁰

Perceptions That Renting Is a Financial Mistake

Private renters commonly reported comments suggesting that renting is irrational or irresponsible. Respondents noted being called **"idiots"** for **"paying someone else's mortgage,"** or told that they were wasting money. These judgements overlook the structural realities of the housing market and can leave tenants feeling **"inadequate"** or **"stupid"** for circumstances outside their control. This form of stigma reflects persistent misunderstandings of the financial constraints facing renters.

Ymosodiadau Personol sy'n Gysylltiedig ag Iechyd, Cyflogaeth, neu Amgylchiadau

Disgrifiodd set lai ond arwyddocaol o bobl sut roedd stigma rhentu yn croestorri â mathau eraill o ragfarn, yn enwedig yn gysylltiedig ag anabledd, cyflyrau iechyd, neu statws cyflogaeth. Adroddodd un ymatebydd iddo glywed **"beth sy'n bod ar y DU"**

¹⁰ G15 Report (2025) Taking the Stigma Out of Social Housing-The resident's view.

a'u bod yn **"draenio adnoddau"** oherwydd nad oeddent yn gallu gweithio. Mae digwyddiadau o'r fath yn datgelu sut y gall stigma rhentu waethygu gwendidau eraill a throi i ffurfiau ehangach o wahaniaethu.

Gyda'i gilydd, mae'r cyfrifon hyn yn dangos bod stigma rhentu yn parhau i fod yn broblem arwyddocaol ac amlochrog yng Nghymru. Roedd profiadau'n amrywio o dybiaethau cynnil i gam-drin geiriol uniongyrchol, gyda rhentwyr cymdeithasol yn gyffredinol yn nodi gelyniaeth fwy penodol. Mae'r canfyddiadau hyn yn dangos canlyniadau emosiynol a chymdeithasol stigma ac yn tynnu sylw at bwysigrwydd herio naratifau negyddol sy'n seiliedig ar ddaliadaeth ar draws polisi, cyfryngau a lleoliadau cymunedol.

7. Materion Bodlonrwydd Tenantiaid

Yn yr adran hon, rydym yn edrych ar ganlyniadau ar ôl i ni ofyn i denantiaid raddio'r datganiadau canlynol allan o 5 seren, er mwyn mesur agweddau: "Rwy'n hoffi fy nghartref", "Rwy'n falch o rentu", "Hoffi y gymuned rwy'n byw ynddi", "Hoffi fy nghymdogion".

Mae'r canlyniadau'n datgelu'r canlyol:

1. Mae bodlonrwydd â'r cartref yn gyffredinol yn uchel ond mae'n amrywio yn ôl grŵp. Pobl hŷn (4.1) a phobl hŷn mewn tai cymdeithasol (4.1) sy'n rhoi'r sgoriau cryfaf ar gyfer "Rwy'n hoffi fy nghartref," sy'n dangos bodlonrwydd uchel. Mae rhentwyr preifat (3.59) a rhentwyr BAME (3.4) yn nodi bodlonrwydd sylweddol is, gan ddangos anghydraddoldebau mewn profiad tai ar draws deiliadaethau a grwpiau ethnig.

2. Balchder mewn rhentu yw'r datganiad sydd â'r sgôr isaf yn gyffredinol Ar draws yr holl denantiaid, dim ond 3.5 seren sy'n cael sgôr o "Rwy'n falch o rentu", sef yr isaf o'r pum datganiad. Mae tenantiaid preifat yn dangos y balchder lleiaf (2.8 seren), sy'n awgrymu ymlyniad emosiynol neu gymdeithasol gwannach i rentu o fewn y grŵp hwn. Mae pobl hŷn mewn tai cymdeithasol unwaith eto yn nodi'r balchder uchaf (3.8 seren), sy'n dynodi profiad rhentu mwy diogel neu sefydlog.

3. Mae ymdeimlad o gymuned ar ei gryfaf ymhlith pobl hŷn

Mae "Hoffi'r gymuned rwy'n byw ynddi" yn derbyn ei sgôr uchaf gan bobl hŷn (3.95 seren). I'r gwrthwyneb, mae rhentwyr Du, Asiaidd a Lleiafrifoedd Ethnig yn rhoi'r sgôr isaf (2.9 seren), gan nodi heriau posibl o amgylch integreiddio cymdeithasol neu ganfyddiadau o gefnogaeth gymunedol.

4. "Mae "Rwy'n byw mewn ardal dda" yn dangos patrwm tebyg

Mae pobl hŷn (3.95) a phobl hŷn mewn tai cymdeithasol (3.9) unwaith eto yn rhoi'r sgôr fwyaf cadarnhaol i'r ffactor hwn. Mae rhentwyr preifat a phobl dan 30 oed yn gyffredinol yn rhoi sgoriau mwy niwtral (tua 3.5 seren – 3.8 seren), gan adlewyrchu profiad mwy cymysg o ansawdd cymdogaeth..

5. Mae canfyddiad cymdogion yn gymharol gadarnhaol ar y cyfan

Mae pobl hŷn yn rhoi sgôr ffafriol i'w cymdogion (3.79), gan atgyfnerthu eu synnwyr cryf o le a bodlonrwydd yn gyffredinol. Mae rhentwyr preifat o dan 30 oed a rhentwyr BAME (y ddau rhwng 3.4 seren a 3.7 seren) yn nodi lefelau bodlonrwydd is, gan dynnu sylw at broblemau posibl ynghylch cysylltiad neu sefydlogrwydd yn eu cymdogaethau.

Pwyntiau allweddol:

- Mae'r data'n dangos patrwm clir: rhentwyr hŷn, yn enwedig y rhai mewn tai cymdeithasol, sydd â'r safbwyntiau mwyaf cadarnhaol am eu cartrefi, eu

cymunedau a'u cymdogion, tra bod rhentwyr iau, rhentwyr preifat a rhentwyr Du, Asiaidd a Lleiafrifoedd Ethnig yn gyson yn rhoi sgôr llai cadarnhaol i'w profiadau.

- Mae hyn yn awgrymu y gallai diogelwch deiliadaeth, sefydlogrwydd a strwythurau cymorth ddylanwadu'n gryf ar fodlonrwydd o fewn y sector rhentu.

Goblygiadau Posibl i landlordiaid:

Landlordiaid cymdeithasol: Dylai flaenoriaethu ymgysylltu â rhentwyr iau a phobl o leiafrifoedd ethnig, duon, Asiaidd a phobl o leiafrifoedd ethnig i ddeall a mynd i'r afael â'r materion penodol sy'n lleihau eu bodlonrwydd, eu perthyn a'u balchder - boed hynny drwy weithgareddau adeiladu cymunedol, cyfathrebu gwell, neu gefnogaeth sy'n ymatebol i ddiwylliant.

Landlordiaid preifat: Angen cydnabod bod tenantiaid preifat, yn enwedig tenantiaid iau a rhentwyr Du, Asiaidd a Lleiafrifoedd Ethnig, yn aml yn teimlo'n llai sefydlog ac yn llai balch o'u tai; gall cynnal safonau eiddo da a chynnig tenantiaethau sefydlog, hirdymor lle bo modd helpu i wella eu hymdeimlad o gartref a chysylltiad cymunedol.

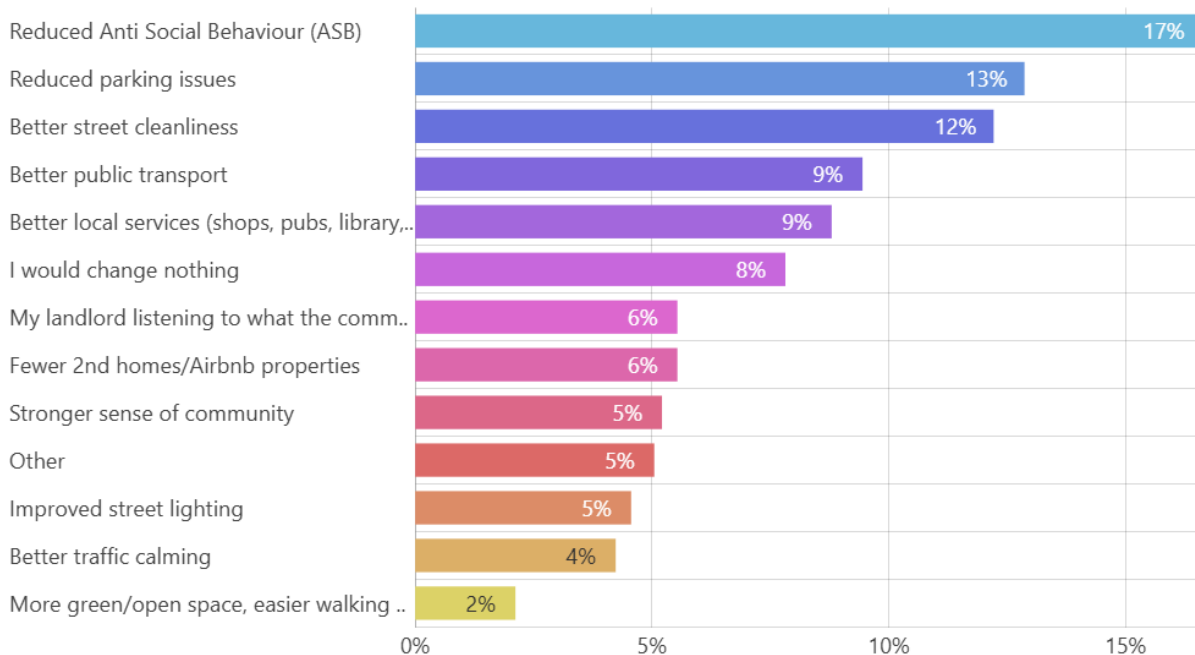
8. Materion Llais Tenantiaid Cymunedol a Chenedlaethol

Yn yr adran hon, rydym yn archwilio:

- Beth yw'r un peth y byddai rhentwyr yn ei newid am eu cymunedau lleol
- Pa rai o'r canlynol oeddent yn eu barn nhw oedd y materion pwysicaf sy'n wynebu Cymru a'ch ardal leol ar hyn o bryd? Ticiwch hyd at dri.

8.1 Community improvement matters

We asked tenants what the one thing was they would change about their local community to see what mattered most to them in this context.

Mae'r data'n dangos pwyslais cryf ar *ddiogelwch cymunedol*, *seilwaith sylfaenol*, ac *ansawdd cymdogaeth* fel y gwelliannau cymunedol pwysicaf i denantiaid yng Nghymru.

1. Ymddygiad gwrthgymdeithasol (YG) yw'r prif bryder (17%)

Mae hyn yn cynrychioli'r mater mwyaf amlwg y mae rhentwyr eisiau mynd i'r afael ag ef. Mae'r ganran uchel yn awgrymu bod diogelwch, ymddygiad cymdogaeth a chydlyniant cymunedol yn bwyntiau pwysau allweddol i lawer o aelwydydd.

- Roedd rhentwyr mewn tai cymdeithasol 7% yn fwy tebygol o ddewis yr opsiwn hwn na'u cymheiriaid rhentu preifat, sy'n awgrymu ei fod yn cael ei ystyried yn flaenoriaeth uwch o fewn y gymuned tai cymdeithasol.

- Mae ymddygiad gwrthgymdeithasol yn ymddangos yn gyson ar draws ein data Pwls Tenantiaid blaenorol fel y prif ffactor sy'n achosi anfodlonrwydd, gan ddangos bod angen gweithio mewn partneriaeth gryfach rhwng landlordiaid, awdurdodau lleol, a thimau diogelwch cymunedol.
- Mae hefyd yn cael ei gydnabod fel mater cenedlaethol, gan fod data Arolwg Troseddau Cymru a Lloegr wedi nodi bod 25% o bobl yn ystyried ymddygiad gwrthgymdeithasol yn broblem leol fawr yn y flwyddyn a ddaeth i ben ym mis Mehefin 2024.¹¹

2. Problemau parcio (13%) a glendid strydoedd (12%) yn dilyn yn agos

- Mae'r pryderon hyn yn adlewyrchu'r heriau ymarferol, beunyddiol y mae rhentwyr yn eu hwynebu. Mae amlygrwydd rhwystredigaethau parcio (sy'n arbennig o berthnasol mewn cymunedau trefol dwysach Cymru) yn awgrymu bod pwysau amgylcheddol a chynllunio yn effeithio'n uniongyrchol ar ansawdd bywyd.
- Mae safle glendid strydoedd bron mor uchel yn atgyfnerthu bod rhentwyr yn canolbwyntio ar elfennau gweladwy, diriaethol o gynnal a chadw cymdogaethau sy'n llunio pa mor ddiogel a gofalgarg y mae eu cymunedau'n teimlo.

3. Mae trafndiaeth gyhoeddus (9%) a mynediad at wasanaethau lleol (9%) yn parhau i fod yn anghenion strwythurol pwysig

- Mae'r ymatebion hyn yn tynnu sylw at bwysigrwydd cysylltedd a seilwaith lleol. Mae trafndiaeth ddibynadwy a gwasanaethau cymunedol hygyrch yn sail i gyfranogiad cymdeithasol, cyflogaeth a lles. Mae'r rhain i gyd yn feysydd y mae rhentwyr, sydd yn aml yn fwy cyfyngedig yn ariannol, yn dibynnu'n fawr arnynt.

4. Ni fyddai lleiafrif nodedig (8%) yn newid dim

- Mae'r grŵp hwn, er ei fod yn gymharol fach, yn arwydd bod rhai rhentwyr yn teimlo'n gyffredinol fodlon â'u hardaloedd lleol. Gallai hyn ddangos cydlyniant cymdogaeth cryfach neu amodau sylfaenol gwell mewn rhai rhanbarthau neu ddaliadaethau.
- Roedd rhentwyr preifat (12%) yn fwy tebygol o ddewis yr opsiwn hwn na'r rhai sy'n rhentu'n gymdeithasol (8%). Mae nifer yr ymatebwyr a ddewisodd yr opsiwn hwn wedi lleihau 4% ers 2024, gan amlygu'r awydd i beidio â newid dim ac felly bod bodlonrwydd cyffredinol wedi lleihau..

5. Mae blaenoriaethau is yn dal i dynnu sylw at bryderon

- Mae **"Fy landlord yn gwranddo ar yr hyn y mae'r gymuned ei eisiau" (6%)** yn amlygu awydd am ddylanwad cryfach, atebolrwydd a chyfathrebu dwyffordd gyda darparwyr tai. Yn nodedig, ni ddewisodd unrhyw rentwyr preifat yr opsiwn hwn, sy'n dangos bod y mater hwn yn llawer mwy perthnasol i rentwyr cymdeithasol, sy'n cael eu heffeithio'n fwy uniongyrchol gan benderfyniadau a blaenoriaethau landlordiaid mwy, sy'n wynebu'r gymuned. Nid yw'r gwahaniaeth hwn yn syndod: mae landlordiaid preifat fel arfer yn gweithredu ar sail unigol ac mae ganddynt gyfranogiad cyfyngedig wrth lunio neu ymateb i anghenion

¹¹ Arolwg Troseddau Cymru a Lloegr (2025) Troseddau yng Nghymru a Lloegr: y flwyddyn yn dod i ben ym mis Mehefin 2024

cymunedol. Mae darparwyr Tai Cymdeithasol, ar y llaw arall, yn chwarae rhan fwy gweladwy mewn cynllunio cymdogaethau, buddsoddi ac ymgysylltu.

- Mae **"Ymdeimlad cryfach o gymuned" (5%)** yn dangos, pan ofynnwyd iddynt beth yw'r un peth y byddent yn ei newid am eu hardal leol, roedd llawer o bobl yn blaenoriaethu gwell cysylltiad cymdeithasol a chymdogrwydd. Dewiswyd hyn yn amlach gan rentwyr cymdeithasol na rhentwyr preifat, gan awgrymu y gallai'r rhai mewn tai cymdeithasol deimlo bwch mwy mewn cydlyniant cymunedol neu rwydweithiau cymorth lleol.
- Mae **"Llai o ail gartrefi /Airbnbs" (6%)** yn adlewyrchu pryderon ehangach ynghylch prinder tai a'r pwysau y mae rhentu tai tymor byr yn ei roi ar gymunedau gwledig ac arfordirol. Mae adroddiad Sefydliad Bevan yn 2022¹² yn tynnu sylw at hyn yn glir: roedd gan Gymru dros 21,700 o restrau Airbnb, gyda thua 14,300 yn addas ar gyfer byw yn y tymor hir, sy'n dangos sut mae'r rhentu tai dros dro hyn yn tynnu nifer sylweddol o gartrefi posibl o'r farchnad dai drwy gydol y flwyddyn yn effeithiol.
- Mae'r effaith hon fwyaf aciwt mewn ardaloedd gwledig, lle mae cartrefi sy'n addas ar gyfer Airbnb yn cyfrif am bron i draean o'r stoc rhent preifat. Mae hyn yn dangos pam roedd ymatebwyr mewn rhanbarthau gwledig (8%) yn fwy tebygol o flaenoriaethu llai o Airbnbs na'r rhai yn nhrefi De-ddwyrain Cymru (0.5%), a pham mae'r mater hwn yn llawer mwy pwysig i rentwyr preifat (15%) na rhentwyr cymdeithasol (3%). Mae rhentwyr preifat yn fwy agored i renti cynyddol a gostyngiadau yn y rhenti tymor hir sydd ar gael wrth i eiddo symud i ddefnydd rhentu gwyliau mwy proffidiol.

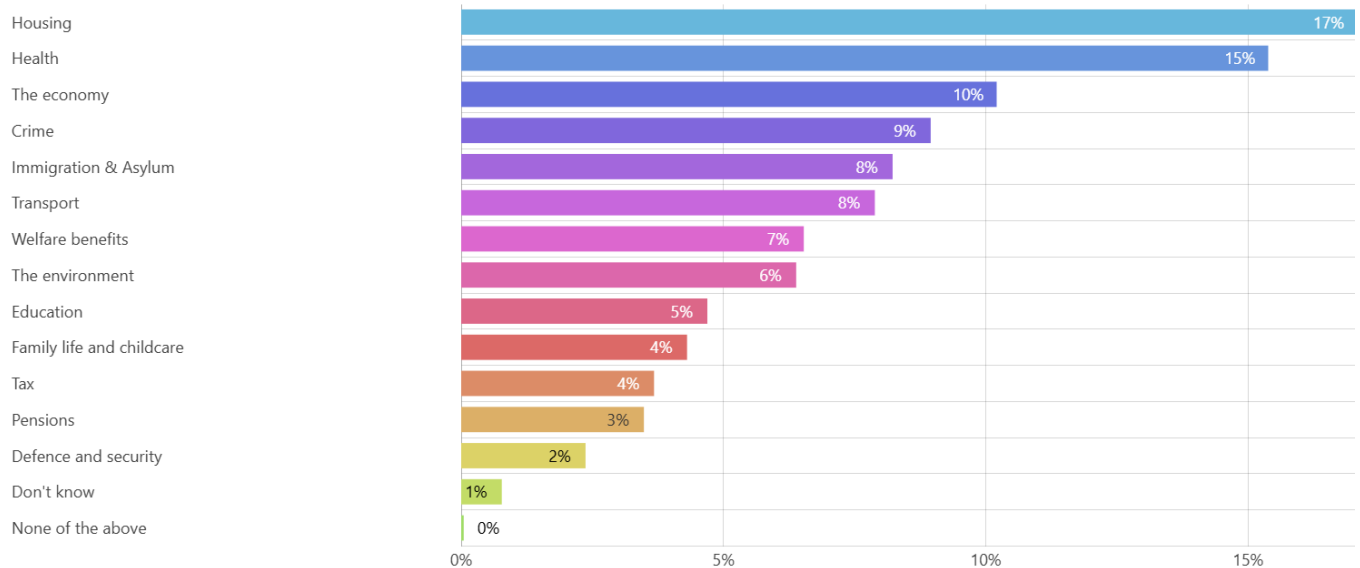
6. Gwelliannau amgylcheddol a strydun

- Er bod goleuadau stryd (5%), tawelu traffig (4%), a manau gwyrdd (2%) yn is eu rhestr, maent yn dal i fod yn bwysig ar y cyd ac yn unigol. Mae'r rhain yn cynrychioli'r pryderon amwynder a diogelwch ehangach sy'n llunio pa mor ddiogel, hygyrch a hawdd eu cerdded yw teimlo mewn cymunedau.

¹² Sefydliad Bevan. (2022). Holiday Lets and the Private Rental Sector.

8.2 Materion Llais Tenantiaid Cenedlaethol:

Mae'r adran hon yn edrych y tu hwnt i'r cartref i lesiant cymdogaeth, gwasanaethau cyhoeddus, diogelwch, a materion Cymru ehangach, gan gynnig cipolwg cyn Etholiadau'r Senedd 2026. Gofynnodd yr arolwg i ymatebwyr ddewis hyd at dri mater y maent yn eu hystyried yn bwysicaf i Gymru heddiw.

- Fel y dangosir yn y graff uchod, tai oedd y prif fater, ac yna iechyd a'r economi. Rhaid ystyried bod yr arolwg hwn wedi canolbwyntio ar rentwyr ac wedi'i rannu'n eang o fewn y sector tai; ac felly, mae'n fwy tebygol o gynhyrchu atebion gan y rhai sy'n poeni am dai fel pwnc.
- Fodd bynnag, mae'r canfyddiadau hyn yn gyson ag ymchwil genedlaethol ehangach sy'n dangos bod llawer o bobl yn ystyried tai yn flaenoriaeth. Mae pŵl Shelter Cymru¹³ 2025, a gynhaliwyd gyda YouGov, yn datgelu fod 23% o oedolion yng Nghymru wedi dewis tai fel un o'u tair blaenoriaeth uchaf, gan ei wneud yn drydydd ar y cyd ag addysg. Iechyd oedd yn gyntaf a'r economi yn ail fel pryderon allweddol ymhlith y cyhoedd yn gyffredinol.
- Mae'r cydlyniad hwn yn awgrymu bod y pwyslais a roddir ar dai gan ein hymatebwyr nid yn unig yn adlewyrchu eu profiadau unigol, ond hefyd heriau ehangach ar lefel y boblogaeth sy'n gysylltiedig â fforddiadwyedd, diogelwch a chyflenwad.

Materion gwahaniaethau rhwng rhentwyr preifat a chymdeithasol:

- Roedd rhentwyr preifat yn fwy tebygol o ddewis tai fel prif fater (22%), o'i gymharu â 15% o rentwyr cymdeithasol. I'r ddau grŵp rhentu, tai oedd y mater a ddewiswyd fwyaf o hyd, ac yna iechyd yn agos at hynny..
- Serch hynny, roedd rhai gwahaniaethau'n amlwg. Rhoddodd rhentwyr tai cymdeithasol droseddu fel eu trydydd blaenoriaeth (10%), ac yna'r economi (9%). I'r gwrthwyneb, dewisodd rhentwyr preifat yr economi fel trydydd

¹³ YouGov/ Shelter Cymru (2025) *canlyniadau*

(15%) a chafodd trosedd ei raddio'n sylweddol is na'r rhai mewn tai cymdeithasol fel chweched (6%). Mae hyn o bosibl yn arwydd o'r pryderon ynghylch ymddygiad gwrthgymdeithasol yn yr arolwg hwn, a leisiwyd yn bennaf gan rentwyr cymdeithasol..

Materion eraill:

- Mewnfudo oedd y pedwerydd mater a ddewiswyd fwyaf yn ein harolwg (8%), gyda thenantiaid tai cymdeithasol yn fwy tebygol o'i flaenoriaethu (9%) na rhentwyr preifat (5%). Mae hyn yn adlewyrchu pryder cyhoeddus ehangach a gaiff ei chwyddo'n aml gan gamwybodaeth am gymhwysedd tai cymdeithasol - er enghraifft, eglurodd Cymdeithas Tai Trivallis yn ddiweddar fod tai newydd yn cael eu dyrannu drwy'r gofrestr tai leol, nid i geiswyr lloches na mudwyr diweddar¹⁴. Er bod mewnfudo yn parhau i fod yn fater mawr yng ngwleidyddiaeth y DU, mae pryder lleol yng Nghymru yn is, gyda dim ond 26% yn ei nodi fel mater pwysig yn eu cymunedau¹⁵. Mae ein canfyddiadau'n dangos, i denantiaid, fod mewnfudo yn bryder ond ei fod yn is na thai, iechyd a'r economi.
- Dilynodd trafndiaeth a budd-daliadau lles yn agos ar ei hôl, gan ddangos bod tenantiaid yn bryderus am faterion ehangach sy'n effeithio ar eu bywydau beunyddiol a'u sefydlogrwydd ariannol..

Mae deall y materion y mae tenantiaid yn eu hystyried yn bwysicaf yn helpu i lywio blaenoriaethau polisi a ffocws gwleidyddol. Yn gyffredinol, mae'r arolwg yn dangos bod tenantiaid yn ystyried tai fel y mater cenedlaethol mwyaf dybryd, ac yna iechyd a'r economi, gan adlewyrchu eu profiadau personol a phryderon ehangach ar lefel y boblogaeth ynghylch fforddiadwyedd, diogelwch a chyflenwad.

Goblygiadau:

- **Llunwyr polisi:** Canolbwyntio ar leihau ymddygiad gwrthgymdeithasol, diogelwch, gwasanaethau lleol, a chyflenwad tai gwledig.
- **Landlordiaid cymdeithasol:** Ymgysylltu â chymunedau, mynd i'r afael ag ymddygiad gwrthgymdeithasol a chamwybodaeth, cryfhau cydlyniant cymdogaeth.
- **Landlordiaid preifat:** Cydweithio ag awdurdodau ar ddiogelwch, cynnal safonau eiddo, a chefnogi cymunedau sefydlog, â gwasanaethau da.

¹⁴ Housing Today. (2025). Welsh social landlord hits back at false information about who it houses

¹⁵ Nation.Cymru (2025) Polling shows immigration concern manufactured, say campaigners.

Canlyniad: Rydych chi'n Cyfrif

Mae arolwg Tenant Pulse 2025 yn tynnu sylw at realiti cymhleth rhentu yng Nghymru heddiw. Mae profiadau tenantiaid yn cael eu llunio nid yn unig gan y cartrefi y maent yn eu meddiannu ond hefyd gan bwysau fforddiadwyedd, rhyngweithiadau landlordiaid, amodau cymunedol, a ffactorau cymdeithasol-wleidyddol ehangach. Er bod llawer o denantiaid yn nodi boddhad â'u cartrefi ac ymgysylltiad landlordiaid, mae anghydraddoldebau sylweddol yn parhau. Mae'r rhain yn arbennig o amlwg ar gyfer aelwydydd o grwpiau heb gynrychiolaeth ddigonol, megis: tenantiaid anabl, aelwydydd niwroamrywiol, rhentwyr iau, a'r rhai o gefndiroedd Du, Asiaidd, a Lleiafrifoedd Ethnig.

Mae mewnwelediadau allweddol yn cynnwys:

- Mae **diogelwch tai a fforddiadwyedd** yn parhau i fod yn hollbwysig, gyda rhentwyr preifat yn cael eu heffeithio'n anghymesur gan rent uchel a chostau byw cronrus, a rhentwyr cymdeithasol yn wynebu rhestrau aros hir ac opsiynau tai cyfyngedig.
- Mae **llesiant tenantiaid** yn cael ei effeithio gan ansawdd tai, diffyg atgyweirio, a ffactorau amgylcheddol, gan gynnwys ymddygiad gwrthgymdeithasol. Mae hyn yn tynnu sylw at bwysigrwydd atgyweiriadau, addasiadau, a rheoli ymddygiad gwrthgymdeithasol.
- Mae **llais tenantiaid yn ennill tyniant**, gyda mwy o ymgysylltiad drwy arolygon a cheisiadau am gyngor, ond mae rhyngweithio wyneb yn wyneb a chyfathrebu wedi'i deilwra yn parhau i fod yn gyfyngedig, yn enwedig ar gyfer tenantiaid iau a niwroamrywiol.
- Mae **Stigma o amgylch rhentu** yn parhau i effeithio ar denantiaid, gyda rhentwyr cymdeithasol a phreifat yn profi canfyddiadau negyddol sy'n atgyfnerthu hierarchaethau cymdeithasol a rhagfarn.
- Mae **blaenoriaethau cymunedol** yn ymestyn y tu hwnt i'r cartref, gydag ymddygiad gwrthgymdeithasol, parcio, glendid strydoedd, a mynediad at wasanaethau wedi'u nodi fel rhai hanfodol i ansawdd bywyd tenantiaid.

At ei gilydd, mae'r arolwg yn dangos bod tenantiaid eisiau cael eu clywed, eu gwerthfawrogi a'u cefnogi. Mae sicrhau tai diogel, fforddiadwy ac addas, ochr yn ochr ag ymgysylltu ystyrlon a chydlyniant cymunedol cryfach, yn hanfodol ar gyfer grymuso tenantiaid ledled Cymru.

Awdur: Olivia Browne

Cefnogwyd gan: David Wilton, Iona Robertson ac Akshita Lakhiwal.

Os hoffech gyfarfod i drafod y pwyntiau a godwyd, cysylltwch â:

enquiries@tpas.cymru

Camau Nesaf

Mae tenantiaid wedi rhoi amser i roi eu barn yn yr arolwg hwn.

Mae eu lleisiau'n bwysig ac yn haeddu eich ystyriaeth a'ch camau gweithredu.

- 1) Anfonir copi at bob tenant a gwblhaodd yr arolwg ac a ddewisodd dderbyn copi o'r adroddiad cyn ei gyhoeddi.
- 2) Caiff yr adroddiad hwn ei ddsbarthu i benderfynwyr allweddol ar draws y sector tai gan gynnwys Llywodraeth Cymru, Aelod o'r Senedd (sydd â diddordeb mewn tai), Prif Swyddogion Gweithredol Tai a Phenathiaid Gwasanaeth gan ofyn am eu hystyriaeth a'u camau gweithredu.
- 3) Bydd TPAS Cymru yn chwilio am gyfleoedd i gyflwyno a thrafod y canfyddiadau gyda'r sector a'r cyfryngau i sicrhau bod rhanddeiliaid yn deall yr adroddiad ac yn gweithredu arno.
- 4) Yn ogystal, yn seiliedig ar adroddiadau eraill TPAS Cymru, mae'n debygol y byddwn yn cael ein cysylltu i gyflwyno i grwpiau tenantiaid a thimau staff ledled Cymru. I ofyn am sesiwn, cysylltwch â enquiries@tpas.cymru

Mae gennym ddiddordeb mawr mewn gwybod eich barn ar yr adroddiad hwn ac yn enwedig pa gamau a gymerwyd gennych o ganlyniad.

Ariennir gan
Lywodraeth Cymru
Funded by
Welsh Government

Cyfeirnodau:

Sefydliad Bevan. (2022). Holiday Lets and the Private Rental Sector. Ar gael o: <https://www.bevanfoundation.org/wp-content/uploads/2022/09/Holiday-lets-and-the-private-rental-sector.pdf>

Sefydliad Bevan. (2025) Why scrapping the two-child limit must be the start and not the end of efforts to end child poverty. Ar gael o: <https://www.bevanfoundation.org/views/two-child-limit-must-be-the-start/>

Chartered Institute of Housing (CIH). (2024). Dispelling myths about migrants and housing. Ar gael o: <https://www.cih.org/blogs/dispelling-myths-about-migrants-and-housing/>

CIH Cymru. (2025). Cynllun ar gyfer tai yng Nghymru: CIH Cymru yn lansio manifesto etholiad 2026. Ar gael o: <https://www.cih.org/news/a-plan-for-housing-in-wales-cih-cymru-launches-2026-election-manifesto/>

Arolwg Trosedd Lloegr a Chymru (2025). Crime in England and Wales: year ending June 2024. Ar gael o: <https://www.ons.gov.uk/peoplepopulationandcommunity/crimeandjustice/bulletins/crimeinenglandandwales/yearendingjune2024>

G15 Report (2025) Taking the Stigma Out of Social Housing – The residents’ view. Ar gael o: [G15-Research-Report_Taking-the-stigma-out-of-social-housing.pdf](#)

Inside Housing (2025) Inside Housing (2025). More than two-thirds of tenants feel stigmatised for living in social housing, national survey finds. Ar gael o: <https://www.insidehousing.co.uk/news/more-than-two-thirds-of-tenants-feel-stigmatised-for-living-in-social-housing-national-survey-finds-94696>

Ipsos. (2025). Half see immigration as an important issue facing Britain. Ar gael : <https://www.ipsos.com/en-uk/half-see-immigration-important-issue-facing-britain>

Joseph Rowntree Foundation. (2024). UK Poverty 2024. Ar gael o: [UK Poverty 2024: The essential guide to understanding poverty in the UK | Joseph Rowntree Foundation](#)

Housing Today. (2025). Welsh social landlord hits back at false information about who it houses. Ar gael o: <https://www.housingtoday.co.uk/news/welsh-social-landlord-hits-back-at-false-information-about-who-it-houses/5137192.article>

Gweinyddiaeth Tai, Cymunedau a Llywodraeth Leol (2025). British Social Attitudes 2023: Public Attitudes on Housing. Ar gael o: <https://www.gov.uk/government/publications/public-attitudes-to-housing-findings-from-the-british-social-attitudes-survey-2023/british-social-attitudes-2023-public-attitudes-to-housing>

Nation.Cymru. (2025). Polling shows immigration concern manufactured, say campaigners. Ar gael o: <https://nation.cymru/news/polling-shows-immigration-concern-manufactured-say-campaigners>

Shelter Cymru (2025). Mae 94,000 o gartrefi yng Nghymru – hynny yw un mewn pob 14 – yn aros am gartref cymdeithasol. Ar gael o: <https://sheltercymru.org.uk/build-new-social-homes/>

UK Collaborative Centre for Housing Evidence. (2025). Addressing LGBTQ+ homelessness through inclusive services. Ar gael o: <https://housingevidence.ac.uk/addressing-lgbtq-homelessness-through-inclusive-services/>

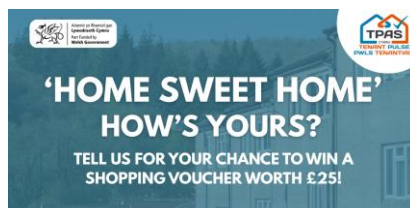
Llywodraeth Cymru. (2025). *Bil Digartrefedd a Dyrannu Tai Cymdeithasol (Cymru): asesiad effaith integredig*. Ar gael o: [Bil Digartrefedd a Dyrannu Tai Cymdeithasol \(Cymru\): asesiad effaith integredig](#)

Llywodraeth Cymru. (2021). *Canlyniadau pobl anabl mewn iechyd, tai, addysg, a statws economaidd*. Ar gael o: [Canlyniadau pobl anabl mewn iechyd, tai, addysg a statws economaidd \(Cyfrifiad 2021\)](#)

Llywodraeth Cymru. (2025). *Datganiad Ysgrifenedig: Ateb y Prif Weinidog i ddileu'r terfyn o ddau blentyn*. Ar gael o: [Datganiad Ysgrifenedig: Ymateb y Prif Weinidog i ddileu'r cap dau blentyn ar y budd-dal plant](#)

Atodiad

a) Delweddau ymgyrch hysbysebu dwyieithog a hysbysebion grŵp ffocws:

HEB EU GWELD. HEB EU CLYWED. TAN-GYNYRCHIOLEIDDOL.

Rydyn ni'n gwybod mai dyna sut mae llawer o denantiaid sy'n perthyn i un, neu lawer, o grwpiau sydd heb gynrychiolaeth ddigonol yn teimlo o ran ymgysylltu.

Os mai chi yw hwn:
Cymerwch ran yn ein Harolwg Pwls Tenantiaid Blynyddol am gyfle i fod yn rhan o grŵp ffocws.

Ti'n Cyfri.

UNSEEN. UNHEARD. UNDERREPRESENTED.

We know that's how many tenants who belong to one, or multiple, underrepresented groups feel when it comes to engagement.

If this is you:
Take our Annual Tenant Pulse Survey for a chance to be part of a focus group.

You matter.